

MAGYAR LAP

+ 3 lei

Taxa postală p
aprobării Dir.

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 274. (1716) Oradea, 1938. jan. 4.

Primcolaborator: dr Gyárfás Elemé

Öfelsége II. Károly király és Goga miniszterelnök szilveszteri és újévi beszédei

Az uralkodó a román nemzet jogai mellett a többi államalkotó nép iránti méltányosság szükségét hangoztatta. — Újév a fővárosban. — A kormány és a diplomáciai kar tisztelgése

Bukarest. Saját tud. Szilveszter-este két jelentőségeltjes szózat hangozott el a román rádióban. Este 8 órakor Goga Octavian miniszterelnök mondott beszédet, melynek során ismertette kormányának munkatervét. Az új esztendő első perceiben pedig Öfelsége II. Károly király mondta el hagyományos újévi szózatát az ország népéhez. Goga beszéde kiterjedt mindazokra a szempontokra, melyeket a nemzeti keresztény párt kormányzásának ideje alatt szem előtt akar tartani és egyben bejelentette azokat a kormányintézkedéseket, melyeket ennek a munkatervnek a megvalósítása terén elsőként tett a kormány.

Öfelsége II. Károly király éjszakai beszéde ezzel szemben meleg, szívből fakadó köszöntés volt az ország minden polgára számára.

— Ebben a pillanatban, amikor az új esztendő megkezdődik — kezdte beszédét a király — első gondolatom népemnek szól, amelynek melegséggel kívánom a nyugalom, boldogságot és fejlődést.

Ezután az ország nagyszerű fejlődéséről beszélt meleg, szívből jövő szavakkal II. Carol király és így folytatta:

— Ez az öntudatos fejlődés nemcsak a vezetők javát képezi, hanem a román nép egyetemé. A nemzet és a király szorosan egymáshoz vannak fűzve és a szoros együttműködés a király, kormány és

nemzet között a jövő fejlődésének biztosítéka. Bármilyen nehéznek is tűnjék a jelen, hitet kell merítenünk a múltból és meg kell értenünk azt az ősi közmondást, hogy „a román nép nem vész el”. A népek a múltba kell visszazéniük, hogy megerősítsük lelkünket a reményben és a hitben. Egy nép, amely élni akar, az élni fog, ha hisz a jövőjében és közös eszmények szorosan összetűzik uralkodójával, akivel együtt küzd a nemzet javáért. Megismétlem egy régi mondásomat, amely így hangzik: Örömem a nép öröme, a nép bánata az én bánatom, törekvései az én törekvéseim. Ebben a pillanatban, amely új életet jelent a románság számára, ez a mondásom fokozottabb mértékben érvényes.

— Nem feledkeztem meg a hadseregemről sem, amely iránt újlag kifejezem a szeretet és bizalom érzését. Különös szeretettel fordulok a fiatalokhoz és a gyermekekhez, akik a románság eszméjének megerősítésében nevelkednek.

— Az 1938. év első napján a roménynek és hitnek szavát intézem a városokban és a falvakban lakó fiatalokhoz és öregekhez. Atyai gonddal fordulok feléjük, az ősi hagyomány szavaival köszöntöm őket: La mulți ani! Éljen a román nép.

A GOGA-KORMÁNY MUNKATERVE.

Goga miniszterelnök szilveszteri beszédeben többek között a következőket mondta:

— Az új munka kezdetén, amelyhez hozzáfogtam, az országgal szembeni felelősségem teljes tudatában, lelkiismeretem úgy parancsolja, hogy nyilvános hitvallást tegyek gondolataimról, terveimről, amelyek, mint a román Trón első tanácsosát eltöltöttek. Ez a hitvallás különösen időszerűvé válik most, az új év küszöbén, amikor minden lelkiismeretes ember mérleget csinál: mérlegelni a múltat és keresni a jövő útjait. Olyan őszinteséggel kívánok nyilatkozni, mint az oltár előtt szokás. Maga az új kormány is politikai őszinteséget jelképez, amelyet az uralkodó bölcsessége rendelt az ország élére.

— Ennek a kormánynak. — folytatta beszédét Goga miniszterelnök — a genézise tiszta. A nemzeti eszme látszólagos elgyengülés után ismét beköltözött a lelkekbe és ebből az eszméből született meg az új büszke és paranc-

A román nép és a kisebbségek viszonya

— Hiszünk az államalkotó nemzet előjogaiban. Rá akarjuk nyomni ennek az országnak az életére, jentől egészen le, etnikai elsőbbségünk jegyét. Nemzeti jóvátételt végzünk, ugyanakkor pedig biztosítjuk a belső békét és nemzeti civilizációnk kifejlesztésével hozzájárulunk az egyetemes civilizáció kiegészítéséhez és fejlődéséhez.

— Mielőtt azonban tovább mennék, két megnyugtató kijelentést akarok tenni. Ne lánssanak a mi jóvátételi munkánkban olyan tevékenységet, amely a kisebbségek jogait akarja megcsorbítani. Igazságot igen, de üldözést sohasem. Az, aki itt beszél, túl sokat küzdött a szabadságért, semhogy üldözött válhatna belőle. Mindazok a kisebbségek, akik gondolkodásukkal és tevékenységükkel beilleszkednek az állameszme kereteibe, gyakorolhatják állampolgári jogaikat és fejlődhetnek nemzeti sajátosságukkal megfelelően. A kormány egyébként érintkezésbe kíván lépni ezeknek a kisebbségeknek képviselőivel. A második megnyugtató kijelentésem a határon túlról szól. A külföld ne lánsson mást bennünk, mint amik vagyunk. Törvényes keretek között akarja egy munkás és békekívánó nép nemzeti megmentését keresz-tülni. Az egyensúlyba való törekvést össz-

csoló ország a bennünket elárasztó idegen szellem ellen.

Mi a „Románok Románok”-ját akarjuk! Ez a mi születési bizonyítványunk.

Dinasztikusok vagyunk, konstruktívok vagyunk és az ország feje királyi akaratával megpecsételte az ország kívánságait. Kormányunk alapja tehát jól körvonalozott és őszinteségünket nem áll jogában kétségbevonni egyetlen jóakarató embernek sem bel-, sem külföldön.

Nemzeti jóvátételt akarunk és a parasztság sorsának megjavítását.

Egyszerű dogmák ezek, amelyeket bárki megérthet könnyen. Hiszünk a románság szellemi újjászületésében a román egyház útján. Krisztus törvénye az a horgony, amellyel hajónkat megrögzítjük. Lelki irányítunk az oltár marad és ez képezi tevékenységünk alapját.

A KIRALYSÁG INTÉZMÉNYÉNEK VÉDELMEBEN

— Hiszünk, — folytatta a miniszterelnök, — a királyságban, amely nemzetünk isteni elhivatottságát szimbolizálja és amely történelmünk archimedési pontja marad.

Aki ezt nem érti meg, az kívül helyezi magát nemzetünk történelmében.

Mi, makulátlanul ismétlem: makulátlanul akarjuk megőrizni a korona ragyogását. Ennek ellenségei a mi ellenségeink is, akár az országon belül vannak, akár az országon kívül.

Mélységes realizmus hat át bennünket, az államélet szükségleteinek akarunk eleget tenni.

Elképzeléseink egységét törvényhozás útján, az alkotmány formáinak betartása mellett kívánjuk megvalósítani, más részét pedig a kormány közvetlen intézkedései útján, teljes felelősségünk tudatában.

A törvényhozás útján történő intézkedésekre, a jelenlegi törvényhozó testületek feloszlása után kerül sor.

hangba akarjuk hozni az ország magasabb érdekeivel, megtartva mindazokat a szövetségeket, amelyekkel eddig országunk rendelkezett.

Beszéde végén Goga arra kérte elvbarátait, hogy teljes rendben várják parancsait és az elkövetkezendő eseményeket és ne veszélyeztessék a kifejtendő tevékenységet idő előtti örömmel.

SÜRGŐS INTÉZKEDÉSEK, AMELYEK MÁR MEGSZÜLETTEK ÉS AMELYEK KÖVETKEZNEK.

— Sürgős intézkedéseink közé a következők tartoznak: Betiltottuk az Adeverul, a Dimineata és a Lupta című lapokat, amelyeket a nemzetünktől távolálló gondolatvilág fűtött. Ezek a lapok idegenek voltak népünk gondolatvilágától. Az említett újságok betiltásával lelkiismeretem szerint jártam el, annak tudatában, hogy az ország nekem ad igazat. Hasonlóképpen járunk el mindazokkal a sajtóorgánumokkal, amelyek szelleme távol áll és veszélyes nemzetünk szellemére, valamint az obszcén sajtótermékekkel is, amelyeket a román erkölcs felháborodva utasít vissza. Megvontuk 120 zsidó újságíró CFR szabadjegyét és ezzel az intéz-

...ot idéztünk elő az
falvakban lakó zsi-
nek megvonását és
hadirokkantoknak ad-
juk. Ezáltal megvédjük a zsidók háboru
után szerzett állampolgárságainak felülvizgá-
lását. Ezek elárasztották az országot és eltávolí-
tásuk szükségessé válik. Az állampolgárságok
felülvizsgálása részletes kidolgozott intézkedé-
seket követel. Ezeknek előkészítése most folyik
és alkalmazásukra rövidesen sor kerül. Meg-
kezdjük kormánybiztosok kinevezését az ide-
gen vállalatokhoz, annak ellenőrzése végett,
hogy ezek miképpen alkalmazzák a román
elem támogatásáról szóló törvényt. Romani-
zálni akarjuk azokat a vállalatokat, amelyek
belföldi tőkével dolgoznak s hasznot élveznek
az államtól, ugyanakkor azonban elzárkóznak
a román elem alkalmazásától. Mindezek az in-
tezkedések előfutárai és egyben biztosítékai
azoknak a reformoknak, amelyeket törvényho-
zási úton akarunk foganatosítani.

— Kormányunk könnyíteni akar a
parasztság helyzetén.

Tudatában vagyunk annak, hogy ez a súlyos

helyzet mindenekelőtt annak a nagy és ka-
tasztrófális különbségnek tudható be, amely a
mezőgazdasági és az ipari, de főleg a kartel-
lek által forgalomba hozott ipari termékek árai
között fennáll. Olcsóbbá akarjuk tenni ezeket
az árukat.

*Igy már a legközelebbi jövőben meg-
valósítjuk a só, a világító petróleum,
a motorina, a cukor, a gyapot, az üveg,
a dohány és a növényi olajok árainak
olcsóbbítását.*

Ezekkel az intézkedésekkel a kisemberek hely-
zetén akarunk könnyíteni.

*Olcsóbbá akarjuk tenni a harmadosz-
tályu utazást, meg akarjuk javítani
az utakat, megsemmisítjük az erdőki-
hágások miatt kivetett bírságokat,
megkönnyítjük a szilvapálinka terme-
lését és leszállítjuk a parasztság adóját.*

Mindezeket az intézkedéseket minisztertanácsi
határozatokkal léptetjük életbe és később kezd-
jük meg a törvényhozási úton történő reformok
megvalósítását.

nek titkait. Leszállt Felséged a nép szívébe a
ott kiolvasta annak óhajait. Azért Felséged
személyéhez való ragaszkodásunk határozott és
végérvényes. De ez a ragaszkodás nemcsak a
miénk, hanem mindazoké, akik e falakon túl
élnék, kint egészen a legutolsó román kuny-
hóig, úgy hogy mondhatjuk: a román nép szíve
ma a királyi palotában ver. Isten éltesse Fel-
ségedet sokáig.

**KIRÁLYI VÁLASZ
A KORMÁNY ÜDVÖZLÉSÉRE.**

A király válaszában meghatottan fejezte
ki köszönetét a felköszöntő szavakért, amelyek
buzdítólag fognak hatni reá, nemzetének meg-
erősítéséért végzett mindennapi erőfeszítésé-
ben. Majd így folytatta:

— *Boldog vagyok, hogy kormányom el-
van tökéltve, hogy egyenes irányban dolgoz-
zék, olyan irányvonalon, amelynek vezére a
mai idők szelleme. Ez a szellem, amely min-
denekelőtt a román nemzet megerősítését ki-
vánja meg, mindenkinek kell, hogy tessenék,
mert, mint önök is mondták, nem támadó
szellem az, hanem az igazság szelleme. Mi
nem újítani akarunk most, hanem évszázá-
dok munkáját kiteljesíteni. Elérkezett a pü-
lanat, amelyben kezdenek a régi román da-
lok és szólások szavai teljesen beigazolódni:
„a víz elfolyik, a kövek megmaradnak” és
„a román nem vész el.”*

— *Ime, a régi és az új jelszavak, melye-
ket ma új szellem valósít meg, a nemzet
mélyes szeretének és a többiek iránti
tökéletes méltányosságának a szelleme. Nép
vagyunk, amelynek joga van az élethez, de
amely megérti, — és egész történetünk meg-
mutatta ezt, — hogy az élethez való jog nem
jelent mások elnyomását. Hívó nép va-
gyunk és mindig türelmes nép voltunk. Mint
olyan kormány, amely a románizmus jelsza-
vával jött, sohase felejtsek el önök cselekvé-
sekben azt, amit ez a nép a múltban meg-
mutatott. Erre alapítsák munkájukat és en-
nek a jelszónak a jegyében dolgozzanak.*

— *Még egyszer megköszönve meleg sza-
vaikat, — fejezte be az uralkodó a beszédet,
— a magam részéről, innen ebből a palotá-
ból, amelyben öröklő román szív dobog, leg-
jobb kívánságaimat küldöm egész népemnek,
azzal a meleg óhajattal, hogy a most követ-
kező év a boldogság és bőség esztendeje le-
gyen. Boldog üjlesztendőt mindenkinek.*

Ofelsége II. Károly király újévi beszéde

„Nép vagyunk, amelynek joga van az élethez, de amely megérti hogy az élethez való jog nem jelenti a mások elnyomását” — mondotta az uralkodó a kormány tagjainak

Bukarest. Saját tud. Január elsejét külö-
nös fénytel ünnepelték meg a fővárosban. Dél-
előtt 11 órakor a patriarchán ünnepi istentisz-
telet volt, amelyen résztvettek a király, Mihály
nagyvajda, a kormány tagjai s katonai, egy-
házi, polgári, udvari előkelőségek. Istentiszte-
let után az uralkodó díszszemlét tartott a ki-
vonult csapatok fölött.

A kormány tagjai ezután jókívánataikat
fejezték ki Miron Cristea patriarchának, majd
a palotába vonultak, hogy az uralkodót és
Mihály nagyvajdát üdvözöljék.

**GOGA MINISZTERELNÖK
ÜDVÖZLŐ BESZÉDE A KIRÁLYHOZ.**

A kormány tagjai újév első napján meg-
jelentek a király előtt, a Calea Victoriei uti
királyi palotában. Goga miniszterelnök üd-
vözlő beszédet mondott, amelyben, miután ki-

fejezte a kormány jókívánatait és hódolatát,
így folytatta:

Más körülmények között a kormánynak az
újév küszöbén utmutatásokat kellene adnia az
ország számára. A kormány azonban nemrég
alakult meg, a közvélemény azonban teljes fel-
világosítást nyert. Mégis, reá kell mutatnom,
hogy programunk legkimagaslóbb pontja a
Felséged iránti hűség. Hiszünk a trónban,
mint állami létünk magasztos kezességében,
hiszünk a korona ragyogásában, mint magában
a nemzet dicsőségében. Teljes hódolattal meg-
fogjuk tehát védeni a koronát abban a tudat-
ban, hogy a román nép történelmi hivatását
teljesítiük. De ez nemcsak észszerűségi cseleke-
det. Felséged személye megkönnyíti számunk-
ra, hogy ez a szeretet megnyilatkozása is legyen
Felséged iránt. Az Isten megáldotta Felsége-
det a képességgel, hogy megértse e nép lelke-

Anyai szív írta:
Orbók Attila

Az apa nagy léptekkel járkált le s fel a
szobában, leánya riadtan húzódott meg az
ablakmélyedésben, az anya pedig karosszékre
roskadtan ült s alig bírta elfojtani könnyeit.

— Mégis csak felháborító. — fortyant fel
az öreg Csofányi, felesége felé fordulva, —
hogy valaki egyszerűen csak betörjön az em-
ber házába és el akarja vinni a leányát, az
egyetlen leányát, akit nagy gonddal nevelt...
Egy ilyen semmiházi, hitvány alak...

— Legalább ne bántsd, ha nem adsz hozzá
— mondta Eszter szelíden...

Az öregúr megszokta, hogy mindenért a
feleségét vonja kérdőre, amit a leányánál kifo-
gásolt. Most is reátámadt:

— Halld? Még védelmezni mered azt a...
nem is tudom, hogy minek nevezzem... Per-
sze, a te nevelésed!... A zsúrok, a bálók...
Meg a tenisz, a csónakázás... Egyedül... Il-
letve azzal a léhűtő Kerényi Palival... Nem
adom hozzá a leányt! Nem adom!

Csofányiné, aki sokkal fiatalabb volt az
uránál, megszokta már az öregúr zsarnokságát
és szelíd megadással él mellette. De most a le-
nya boldogságáról volt szó, megpróbálta vé-
delmezni a fiatalokat:

— Eszter éppen úgy él, mint a többi fiatal,
jó módú úri leány... Mint más vállalati igazga-
tók, a kollégáid leányai... Kerényi társaság-
beli fiatalember... Megszerelték egymást, a
fiú megkérte a kezét... Azt sem mondhatod,

hogy betört a házukba... Gyakran a vendé-
günk volt... Mivel pedig alig álltál szóba vele,
hát levélben kérte meg tőled leányod kezét...

— Mert felbiztatták! — csattant fel rejtentő
dühösen az öreg. — Összeesküdtek ellenem! De
nem fogtok boldogulni velem! Nem adom a
leányt!...

— Mondd meg legalább, hogy mi a kifo-
gásod ellene? — kérdezte Eszter könnyes szem-
mel.

Csofányi megint az asszony felé fordult:

— Még kérdeztek? Ki ez a Kerényi, hogy
egyáltalában ki meri vetni a leányomra a háló-
ját? Egy senki... Egy koldus!... Bankgyakor-
nok... Az apja valami bukott építési vállal-
kozó volt... Állítólag öngyilkos lett... Per-
sze kellene a fiúnak a leányom, akinek va-
gyona van... De én nem azért gyűjtöttem
egész életemen át, hogy egy ilyen kis bankgya-
kornokocskára urizáljon az én pénzemen... Kár
a dologról beszélni... Majd megkapja a vá-
laszt a fiatal úr, még ma... Nektek, pedig
megtiltom, hogy szóba álljatok vele! Értitek?!
Megtiltom!

Sarkon fordult és keményen bevágta maga
után az ajtót.

A két nő kétségbeesetten nézett utána.

Az anya megcsókolta a leányát:

— Bele kell törődnöd, fiam — mondta
Eszternek, — hogy nem akar beleegyezni...
Nem állhatsz szembe az édesapáddal... Azon
nincsen áldás...

Eszter sírni kezdett:

— Hát akkor mit ér a vagyon, a gazdag-
ság, ha nem mehetek ahhoz, akit szeretek?!...

Értsd meg, anyám, szeretem Pali... Halálo-
san szeretem...

Az anya megdöbben:

— Hát ennyire vagyok? Hogy halálosan...
Könnyezve nézte az Eszter arcán végig-
csorduló könnyecskéket:

— Majd megpróbálok még beszélni az
apáddal... De meglátod, nem fog lágitani...
Tudod jól, hogy imád... Azonban hajhatal-
lan, ha nem tart valamit helyesnek... Ne fe-
lejtse el, a te boldogságodat félti...

Eszter elszántan jelentette ki:

— Ha nem ad hozzá, hát megszököm
vele...

— Azt nem fogod megtenni — mondta az
anya. — Az édesapád belepusztul... A leg-
rosszabb esetben várni fogtok... Fialatok vagy-
tok mindketten, ráértetek... Ugy-e, megígé-
red?...

— Nem ígérek semmit — felelte durcásan
a leány.

— Olyan vagy, mint az apád... A makacs
természetét tőle örökölted...

Csofányi levelet írt a fiúnak, hogy soha,
semmiféle körülmények között nem adja hozzá
feleségül Esztert és „minden rendelkezésre
álló törvényes eszközzel meg fogja akadályozni
a tudta nélkül tervezett házasságot”. Kerényi
Pali kétségbeesetten üzenetekkel ostromolta a
leányt és az anyját, de Csofányiné már szólni
sem mert a fiú érdekében; az öregúr olyan
dühbe jött néhányszor, hogy a gutaütéstől kel-
lett féltennie, mert nagyon vérmes ember volt.
Eszternek sikerült pár nap múlva futólag né-

Atszervezik az angol külügyi hivatalt

Londonból jelentik: Sir Robert Wansittard külügyi államtitkárt a kormány állandó diplomáciai tanácsadójává nevezték ki. Az angol lapok azt írják, hogy az új hivatal egyelőre kísérlet, de az újítás a mostani körülmények közt teljesen jogosult. Lehet, hogy a kinevezés az egész külügyi hivatal és diplomáciai gépezet gyökeres újjászervezésének a bevezetője.

Lelketlen kuruzslók halálra koplaltattak egy rendőrtörzsrőmestert

A tripoliszi idegenlegionistából lett „gyógydoktor” jópénzért halálra kúrálta az együgyű embert

Budapestről jelentik: Újév reggelén Pestszenterzsébeten, Pacsirtamező-utca 77. szám alatti lakásában holtan találták Pór Lajos 55 éves rendőrfőtörzsrőmestert. A rendőrorvosnak feltűnt, hogy a halott annyira sovány, hogy úgyszólván csak csont és bőr. Megindult a nyomozás, melynek során kiderült, hogy Pór egy nála lakott házaspár hatása alatt különös kúrának vetette magát alá. Nem evett semmit és csak meleg vizet és gyümölcsöt evett. Kiderült, hogy Pór lelketlen kuruzslók áldozata lett. A rendőrség ugyanis megtalálta Pór lakóházát, Német Lajos foglalkozás nélküli egyént és feleségét. Német hosszú ideig idegenlegionista volt Tripolisban és ott különféle kuruzslást sajátított el. Pestszenterzsébeten „gyógydoktorként” szerepelt. Német rávette a hiszékeny rendőrfőtörzsrőmestert, hogy különböző fájdalomgyógyítására fogókurát tartson. Tíz napig semmit sem volt szabad ennie, csak naponta két-tíz liter forró vizet itattak vele. Később kapott nyers gyümölcslevet, nyers főzeléket és gyógygyökereket. A tíz nap letelte után Németék rávették Pórt, hogy tíz darab százpengős váltót írjon alá, mert Német orvosi költségei ezer pengőt tesznek ki. Az eljárás folyik.

hány szót váltania a korzón Palival, aki kijelentette, hogy öngyilkos lesz, ha nem láthatja sűrűbben.

Óthón nem esett szó többé a házasságról. Néma harc folyt a két nő és az öregúr között. Eszter néha kitört az anyja előtt:

— Inkább megszököm Palival, de a felesége leszek...

— Nem teheted meg, — mondta az anya, — mert sírba vinné a botrány az apádat. Légy türelmessel, majd én kitalálom valamit.

Eszter egyre soványabb és sápadtabb lett és Csotányi aggódni kezdett. Egy napon kijelentette, hogy Eszternek az édesanyjával együtt el kell utaznia a Rivériára. Nem kérdezte meg, hogy el akarnak-e menni. Egyszerűen intézkedett. Az anya tiltakozott a terv ellen, mert a szerelmes leány az egész éjszakát átsírta. De Csotányi nem tárgyalott... Nagyon összetűztek és az öregúr — szokása ellenére — goromba volt.

Aznap, amikor el kellett volna utazniuk, az anya eltűnt otthonról. Levelet hagyott hátra a férjének, hogy addig nem tér haza, amíg nem olvassa az újságokban, hogy Kerényi Pál eljegyezte Esztert...

Az öregúr eleinte dühöngött. Detektívekkel kereste a feleségét, akinek azonban nem bírtak nyomára akadni. Aztán kezdett kétségbeesni... Végül pedig megtört — és beleegyezett a házasságba.

Csotányiné így szerezte meg szökésével a leánya boldogságát. Az öregúr pedig most tudta meg csak igazán, hogy mennyire imádja a feleségét. Talán jobban szerette őt még a leányánál is...

Nagyothallók öröme az új

„SIEMENS PHONOPHON“

mert ezzel újra tisztán hallanak. Díjtalanul bemutatja: **Mangesius K.** január 5 és 6-án, Nagyváradon, Palace, szállóban, délelőtt 10-1-ig délután 3-6-ig.

Írásbeli érdeklődők forduljanak: „ELEFUNKEN“ céghez, București, Str. C. A. Roșetti No. 5.

Politikai mozgalmak az ellenzék állásfoglalásának tisztázására

Kedden nagyfontosságú politikai tanácskozások lesznek a fővárosban

Bukarest. Saját tud. Szombaton a fővárosba érkezett Vaida és számos tanácskozást folytatott pártjának vezető embereivel, továbbá Jorgával is. Jólétesült körökben úgy tudják, hogy Vaida és Jorga megegyeztek, hogy azonos álláspontot fognak elfoglalni a kormány-nyal szemben. Hétfőn egyébként Goga meglátogatta Vaidát. A keddi nap igen jelentős lesz a helpolitika életében. Maniu délelőtt 10 órára összehívta a párt vezetőségét, amelyen a párt magatartását állapítják meg a kormány-nyal szemben. Ugyanez történik meg holnap a junianistáknál és gheorghistáknál is.

Ez alkalommal Gheorghe Bratianu állítólag felveti a két liberális párt egyesítésének kérdését. A „Lumea Romaneasca” szerint

szó van Maniu és Vaida kibéküléséről is.

Maniu tegnap cáfolta ugyan az újságírók előtt azt a hírt, hogy Vaidával megbeszélése lett volna, de nem cáfolta a kibékülés lehetőségeiről forgalomba került híreszteléseket.

A „Lumea Romaneasca” szerint a „Totul pentru Tara” nem veszt részt a jövő választásokon. Ezt a hírt azonban fenntartással közöljük.

TITULESCU ÉS KÖRNYEZETE BELÉPETT A NEMZETI PARASZTPÁRTBA.

Bukarest. Saját tud. Titulescu a következő táviratot intézte Maniuhoz:

— Midőn látom, hogy a Nemzeti Parasztpárt egyes vezető férjain elhagyni készülnek a pártot, tisztelettel kérem a pártba való beiratásomat, minden feltétel nélkül, mint egyszerű katona.

Titulescuval egyidejűleg beiratkoztak a pártba közvetlen hívei is, mint Savel Radulescu és mások. Maniu választáviratában örömet fejezte ki, hogy Titulescu beiratkozott a párt harcos soraiba, küzdeni a nemzet meg-

erősítéséért, a civilizáció, a demokrácia, a társadalmi igazság és a parasztság színvonalának emelése szellemében.

A Nemzeti Parasztpárt centrista csoportja, amelynek vezető elemei a Nemzeti Keresztény Párthoz csatlakoztak, értekezletet tartottak tegnap, amelyen elhatározták, hogy szózatot fordulnak az országhoz.

A PAPAI NUNCIUS VEZETTE A KÜLFÖLDI KÖVETEK TISZTELGŐ KÜLDÖTTTSÉGÉT.

A király elsején délben 12 órakor a trónteremben fogadta a diplomáciai testület tagjait, akiknek nevében Cassulo András pápai nuncius mondott beszédet.

— A diplomáciai testület tagjai — mondotta, — boldogok, hogy kifejezhetik hódolattukat és jókívánataikat Felségednek és a királyi családnak. Kívánják, — folytatta a nuncius üdvözlő beszédét, — hogy siker koronázza Felséged erőfeszítéseit, amelyek nemcsak országának felvirágoztatására, hanem a nemzetek mindegyikével való jó megértés megvalósítására is irányulnak. A népek a nyugtalanság pillanatait élék és igyekeznek bármily hosszasan és fáradságos munka árán is, kilégítőbb, nyugodtabb korszakba jutni.

De ha békében akarnak élni, bizalommal kellene tájékozódniuk egy magasabb rendű tekintély és erkölcsi erő felé, amely egyetlen szeretetérzésben egyesítse őket. Testvéri könyörületességet kellene, hogy tápláljanak szívükben, mert adva kap, feledve talál és megbocsájtva élvez megbocsájtást az ember. Reméljük, hogy mindenki együttműködésével és az Isten segédelmével sikerül békére találni, ami az Ég legértékesebb adománya.

A nuncius meleg felkészítő szavakkal fejezte be beszédét.

Képarverés az utcán.

Párizsban minden év végén képarverést tartanak a montmartrei művésznegyedben. Képpünk erről az érdekes „aukción” készült.

Búcsú a tavalyi naptártól

*

Ujévi nagytakarítás. A fiókokban kallódó kéziratok egyrésze már kiselejtezve, glédában áll az íróasztalon, másrésztük halálra ítélve belekerül a papirkosárba. A kéziratok halmaza mellett egy másik paksaméta: válaszra váró levelek tömege — ez még restancia 1937-ből. Néhány napon belül azonban sor kerül ezekre is...

Az új esztendő napjai általában a nagy elhatározások jegyében állanak. Az ember például azt is megfogadja, hogy a jövőben pontosabb lesz és nagyobb rendet tart íróasztalán és fiókjaiban. Nem hagyja felgyülni a leveleket, az olvasatlan kéziratokat s nem hagyja magán száradni a munkatársak és felebarátok átkait.

Folytassuk hát a rendcsinálást, a kiselejtezést. Mielőtt azonban tovább haladnánk, álljunk meg egy pillanatra, mert úgy érzem, hogy néhány szóval kötelességünk elbucuszni az előjegyzési naptártól, amit az imént egy meggon-dolatlan, hanyag mozdulattal a teletömött papirkosár tetejére dobtam. Röptében szemrehányóan zizegett és kénytelen voltam észrevenni. Jogosan méltatlankodik, elvégre néhány meghitt és meleg búcsúszót megérdemelt volna.

Háromszázhatvanöt nap izgalma, ideg-feszültsége, öröme és keserve vádlóan int felém a papirkosár tetejéről:

Ilyen könnyen kidobsz az életedből? Ilyen könnyen megtudsz válni tőlem? Elvégre egy egész esztendőt jelentettem az életedben és akárhogy vesszük, az arasznyi lében, nagy idő ez az egy esztendő. Egy év minden izgalomban, keserveben és örömben együtt voltam, együtt éreztem veled. Figyelmeztettelek a napok mulására, amit ha nem is vettél kellő komolysággal, olykor, ha lapjaimon fordítottál egyet, vagy ceruzáddal bejegyeztél valami fontosabb dátumot, kissé felfigyeltél. Számon tartottam határnapjaidat, számon tartottam gondjaidat s a kötelességeidet. Munkára serkentettelek, fontos napokat idéztem emlékezetedbe. Emlékezz csak vissza, valahol egyik gyűrött lapomon egy júniusi nap vörös ceruzával van bekeretezve. Ez a nap — akkor legalább is azt hitted — döntő fontosságú az életedben, s ha nem így történt, én akkor sem vagyok hibás... Bizalommal voltál irántam, rámbiztat tükaidat és gondjaidat s én becsüllettel pontosan igyekeztem szolgálni. Emlékezz arra az izgalmas váltólejáratra, amikor olyan kétségbeesetten meredtél reám és emlékezz arra a boldog pillanatra, amikor egy alkonybahajló őszi délutánon ujjongó örömmel vártad valakinek az érkezését... Lásd, én ezt is tudom, mert híven megőriztem tükaidat és életed minden fontosabb eseményét. És ünnepnapjaim is voltak a számodra. Volt néhány hetem az elmúlt nyáron, amikor azt mondtam neked, most menj és élj gondtalanul. És akkor te boldogan rohantál, élvezted a nyarat, a napfényt, a levegőt, egy gondtalan, fiatal élet minden örömét, a szabadságot! Igaz, akkor nem jegyeztél fel semmit a lapjaimra, de különösen a vége felé, sűrűn gondoltál reám s egy szép őszi napon ismét szembekerültünk egymással. Ne hidd, hogy hajszoztalak, vagy sürgettelek, s ha így volt, akkor is mindig a te érdekedben cselekedtem, mert bizalmasod és jóbarátod voltam. Nélkülem süket és szétfolyó napjaid lettek volna s nem végeztél volna annyit sem, mint így. Lemaradtál volna életed legfontosabb dátumairól, kellemes napok estek volna ki az életedből, talán még élni sem tudtál volna nélkülem. Igaz, hogy sokszor riadtan tekintetél reám, de hányszor számoltad örömteli izgalommal és várakozással napjaimat. És, ime, minden napom beteljesedett számodra. Hoztam neked friss tavaszi záport és szerelmes nyári napokat. Megkínáltalak az ős borával s egy decemberi reggel sűrű havazással idéztem fel lelkedben a tél hangulatát s a kiábrándulás keserű élményét, mert hidd el, azzal is gazdagabb lettél... S most rútol és hálátlanul el-

dobtál, anélkül, hogy lelkedben egy meghitt ünnepi pillanatot szenteltél volna nekem és anélkül, hogy néhány keresetlen szóval elbucustál volna tőlem. Még azt sem mondtad, hogy: volt szerencsém, vagy alászolgája!...

...Igy vádol csöndes szemrehányással a tavalyi naptár, ahogy kinyílt és zilált lapjaival ott hever a teletömött papirkosár tetején.

Lehajlok érte és újból az asztalra teszem.

Sokáig nézem, forgatom gyűrött, telefirkált lapjait, felidézem az elmúlt év sok kellemes és gondterhelt napját és — nem szégyellem bevallani — lassan könnybelábad a szemem... Egy év az életemből. Háromszázhatvanöt napfiatalságom megszámlált napjaiból...

Igaza van a tavalyi naptárnak. Jobban meg kellett volna becsülnöm.

És beteszem a fiókomba.

Az asztalomon már ott van az új naptár — ezerkilencszázharmincnyolc — nyomdafestékszagú, friss lapjaival és néhány bejegyzéssel.

Hétfő van, január harmadika. Most kezünk ismerkedni és barátkozni...

Bélfeky László

Csang-Kai-Sek lemondott a miniszterelnökségről

A japánok tovább folytatják az előnyomulást. — Szigorú hatósági rendszabály Sanghai nemzetközi negyedében a terrorcselekmények meggátolására

Sanghaiból jelentik: A japán csapatok a Sárga-folyó átlépése és Csinan elfoglalása után tovább húzódtak dél felé és megszállták Tajan várost, mely negyven kilométerre fekszik Csinantól.

Sanghaiban, a nemzetközi negyedben egy kínai kéziгранátot dobott egy japán katonai csoportra. Négy katona megsebesült. A nemzetközi engedményes terület városi tanácsa a terrorcselekmények meggátolására a következő rendelkezéseket hozta:

1. Ha valaki katonai csapatok ellen a nemzetközi engedményes területen támadást intéz, a merénylet annak a katonaságnak szolgálatjába kerül, melynek tagja ellen támadást intézett.

2. Minden olyan egyént, aki fegyveres fölkelést, vagy támadást szervez a nemzetközi engedményes területen, törvényenkívülállónak

tekintik és úgy járnak el ellene.

3. A nemzetközi engedményes terület rendőrhatalmái különös jogot kapnak abból a célból, hogy bárhol házkutatást tartsanak rejtett fegyverek után.

4. Jutalomban részesülnek azok, akik terrorcselekmények előkészítéséről, fegyverek rejtettségéről és merénylettervekről tájékoztatják az engedményes terület hatóságait.

Moszkvából jelentik: A moszkvai rádió jelentése szerint Csang-Kai-Sek lemondott miniszterelnöki tisztségéről és csak a hadsereg főparancsnokságát tartotta meg. A vezérkar eddigi hét különböző osztályából ötöt megszüntettek. A végrehajtó bizottság képviselője kivált a vezérkarból. Szovjet vélemény szerint ezek a változások a kommunista befolyás erősödésére mutatnak.

Tudnivalók a légvédelmi gyakorlatokról

Felhívás Nagyvárad város közönségéhez

A Bihar megyei és nagyváradai légvédelmi bizottság közli, hogy 1938. január 9-én déli 1 óra 30 perckor és este 9 óra 30 perckor Bihar vármegyében és Nagyvárad városában riadó gyakorlatot tart. E gyakorlat alatt városzerte minden világítás kioltandó. A gyakorlat célja az, hogy hozzászoktassa a lakosságot azokhoz a körülményekhez s intézkedésekhez, amiket egy esetleges légitámadás esetén alkalmaznak. E célból elrendelik a következőket: Déli 1 óra 30 perckor a város és a megye üzemel 3 perces hosszú sziréna és hangjelzéseket adnak. A jelzések leadása után az egész lakosság a legközelebbi menedékhelyre húzódik, hogy védve legyen a légitámadás következményeitől. Ebben az esetben a kapualjakba és az udvarokra kell vonulni, úgy, hogy a legrövidebb időn belül senki ne maradjon az utcán. Tilos minden közlekedés mindennemű járműnek, gépkocsinak s ezeknek szintén a különböző udvarokba, színekbe, garázsokba vagy előre megálapított helyekre kell vonulniok. A gyakorlat végét 3 perces rövid sziréna jelzésekkel tudatják, s ekkor mindenki elhagyhatja menedékhelyét és helyre áll a rendes forgalom. Este 9 óra 30 perckor megismétlik a riadót ugyancsak a fent közölt intézkedések mellett. Amikor azonban a riadó kezdetét jelzik, el kell oltani az összes külső világításokat (fényreklámokat, stb.) Hogy a lakások belső világítása ne tűnjön szembe kívülről minden lakos sötétítse el az ablakokat rolók lennuzásával, vagy sötétszínű papírok ernyőzésével, stb., úgy hogy egy fénycsík se tűnhessen elő. Ugyanígy az összes közlekedési eszközök is eloltják lámpáikat. A gyakorlat befejezését most is 3 perces rövid hang- és szirénajelzésekkel tudatják.

Felhívják a lakosság figyelmét, hogy kerüljön minden csoportosulást és alkalmazkodjon a fent leírt előírásokhoz, mivel a gyakorlat célja mindenki egyéni érdeke is. A fenti rendelkezések tiszteletben tartását a rendőrség és a csendőrségi közegek ellenőrzik majd. A lakoságnak semmi oka aggodalomra, mert hasonló légvédelmi gyakorlatokat rendeznek az összes államok nagyobb városaiban.

NAGYVÁRAD FEBRUÁR 25-ÉN KAPCSOLÓDIK BE A LÉGI FORGALOMBA

Itt említjük meg azt is, hogy a nagyváradai repülőállomás már teljesen készen áll, de a repülőforgalomba mindeztideig nem kapcsolódott be. Cíulei kommandor, a repülőállomás főnöke, akinek tevékeny része van abban, hogy a repülőállomás olyan gyorsan felépült, kijelentette, hogy Nagyvárad február 25-én kapcsolódik be a légiforgalomba. Ezen a napon érkezik meg az első utasszállító repülőgép Nagyváradra, amely azután már itt is vesz fel utast, úgy bucureşti, mint külföldi utiránnyal.

Ski és koresolya

legolcsóbban, óriási választék mellett
HAVRANEK ulódánál
szerezhetőek be
Nagyvárad, Bulv. Reg. Ferdinand 12.

Teruel felszabadult!

A város lakossága örömjongással fogadta a lementő nemzeti sereget. — Franco tábornok rádiószózatot intézett a spanyol néphez és hadsereghez

Salamancából jelentik: A spanyol nemzetiek Szilveszter napján felszabadították a napok óta ostromlott Teruelt. Teruel fölmentése után a nemzeti csapatok megállás nélkül folytatták előnyomulásukat.

A vörösek két ízben is kísérleteztek ellentámadással; az egyik ilyen zászlóaljzat a nemzetiek körükerítették és teljesen megsemmisítették. A hideg igen nagy. A hőmérő a mínusz 15 fok alá huzódott és sűrűn hull a hó, úgy hogy a nemzetiek tűzérésgének nehéz fáradságába kerül lépést tartani az előnyomuló gyalogosokkal.

BOMBÁZTÁK BARCELONÁT A NEMZETIEK REPÜLŐGEPEI

A nemzetiek repülőgépei új napján délután 5 és 6 óra között megjelentek Barcelona felett és bombázták a fontosabb pontokat. Vörös oldalról származó jelentés szerint a bombázásnak 49 halottja és 60 sebesültje van. A nemzeti repülőgépek Palma di Mallorca felől érkeztek Barcelonába.

A felszabadított Teruelben leirhatalan a lakosság öröme. A bevonuló nemzetieket nyomon követték az élelmiszerekkel megrakott tehergépkocsik. Az ostromlott város lakossága már napok óta ugyszólván éhezett. A nemzeti csapók megkezdtek a romok eltakarítását és a forgalom helyreállítását is. Rövidesen megindul a vasúti közlekedés is Teruel és Saragossa között.

Franco tábornok új napján kiáltványt intézett a spanyol néphez és hadsereghez. Rámutatott arra, hogy

az elmúlt esztendőben a vörösek csak vereségek érték,

győzelmet az egész esztendő alatt egyet sem tudtak felmutatni.

HÁROM KÜLFÖLDI UJSÁGÍRÓ HÖSI HALÁLA A TERUELI HADSZINTÉREN

Salamancából jelentik: A Teruel körül folyó harcoknak több külföldi ujságíró esett áldozatul. A nemzetiek oldalán figyelő külföldi ujságírók öt gépkocsiból álló csoportja Gaude falu előtt, Teruelről tíz kilométernyire, a köztársasági tűzéréség zárótűzébe került.

Az egyik kocsi közvetlen közelében gránát csapott le, mely ugyszólván darabokra szaggatta a gépkocsit.

A kocsisor hirtelen megtorpant s az ujságírók valamennyien a szerencsétlenül járt gépkocsi utasaihoz rohantak. Elsőnek Johnson, a „Newyork Weekly” tudósítójának holttestét huzzák ki a romok alól, akit szinte a felismerhetlenségig szétroncsolt a gránát. Közéleben feküdt Sheephanks Richardnak, a Reuter tudósítójának élettelen teste. Valamivel távolabb feküdt Neil Edward, az Associated Press tudósítója, aki balcsipőjén szenvedett rendkívül súlyos sebeket, de reméli, hogy amputálás árán sikerül megmenteni az életnek. Philby Har, a Times tudósi-

tója fején szenvedett könnyebb sebesülést és sérületlenül maradt társaival együtt visszatért Saragossába.

A sebesültek elszállítására a köztársaságiak állandó tüzeleése közben folyt le és az ujságírók saját életük kockázatásával szállították el sebesült kartsársaikat.

Alig husz méternyire a sebesülteket szállító gépkocsiktól, újabb gránát csapott le és öt nemzeti katonát eltemetett a robbanás ereje.

Legújabb jelentés szerint Neil Edward szintén belehalt sérüléseibe.

Pacha Ágoston dr megyéspüspök újévi szózata a papsághoz és hívekhez

Temesvár. Saját tud. Pacha Ágoston dr temesvári megyéspüspök az évforduló alkalmával meleghangú és mély gondolatokban gazdag körlevéllel köszöntötte a püspökség körzetéhez tartozó papságot és híveket. A főpásztor körlevélében először reávilágít arra, mely sok házával tartoznak Istennek mindazok, akik az idők örökkévalóságába hulló esztendőt követő új év hajnalát épségben s anyagiakban is szűkölködés nélkül érték meg. Felveti a kérdést, mi történt az Ur 1937-ik esztendejében Isten dicsősége s a hívek lelkiüdvének érdekében? Örömmel állapítja meg, hogy a misehallgatók száma jelentékenyen növekedett s az 1935-től bevezetett napi kétszeri mise könnyen meghonosodott, sőt csaknem mindenütt nagyon is szükségessé vált. Örvendetes az is, — írja körlevelében Pacha Ágoston dr megyéspüspök, — hogy a kerületi esperesek jelentése szerint, a húsvéti áldozatok száma is jóval több volt az elmúlt évben, mint az előző esztendőben. A főpásztor ezeketán reámutat arra, hogy ebben nagy része van annak, hogy a szomszédos lelkesek más-más plébánián együttesen nyujtanak alkalmat a bűnbánat szentségének elvégzésére s így könnyen végezhetik igen sokan gyónásait. Ugyszintén reá mutat a jó példára, amit a hívek látnak és követnek is, amikor értekezletek alkalmával a lelkesek maguk is nyilvánosan járulnak a szentségekhez. Emlékezteti a papságot, hogy sok tekintetben alkalmatlaná vált eddigi szertartáskönyv helyett megfelelőbb s az egyházmegye igényéhez szabott „Kis szertartási könyvet” rendezte sajtó alá, mint a Római Rituale kiegészítőjét. Közli, hogy a papi és katolikus iskolai tanári és tanítói Névtár is napvilágot látott az év folyamán.

Az egyházi törvénykönyv rendelkezése értelmében 27 plébánián szentmisziókban részesültek a hívek s a lelki megújulásnak ez a műve most is tart. A papi lelkigyakorlatokon a radnai kegyhelyen az elmúlt nyáron 70 pap, a tanítói lelkigyakorlatokon ugyanott 51, Temesváron pedig 45 német, illetőleg magyar tanító és tanítónő vett részt.

Nagy tisztelet érte az egyházmegyét, — írja ezután a főpásztor — Cassulo apostoli nuncius június 21—25 közötti látogatásával, amely — a püspöki székhely katolikus intézményein kívül — igen sok városnak, illetőleg község ujjongó híveinek is kijutott.

Az elmúlt évben hat papot ragadott el a halál, köztük két általános püspöki helynököt. Hét ifjú pap lett újmiséssé szentelve, köztük öt szülőfalujának plébániatemplomában.

Temesváron a nagyobb papnevelőintézetben 38 papnövendék, míg külföldi egyetemeken, illetve teológián hét novicius végzi tanulmányait. Megemlékszik a pástorlevél arról,

Munka- kedvét és élet- örömét

csökkenti a gyakori dugulás. Gondolja meg, hogy a rendszeres bélmozgás gyakran milyen súlyos betegségeket okoz. Óvja egészségét és ügyeljen a rendszeres székletére, melyet leginkább Leo Pills használata által érhet el. Naponta két-három labdacstökéletesen elegendő. 60 darabból álló csomag ára 80 lel.

Leo Pills Laxativ

hogy a Szentkongregáció sürgetésére a teológusok végre szemináriumi közösségben tölthetik nyári pihenőjüket és pedig a ciclovai lelkesítés erre a célra átalakított plébánia házában, amely hegyvidéken fekszik s így kellemes üdülőhelynek tekinthető.

Jelenleg 16 áldozópap él nyugdíjban, amelyet az egyházmegye papsága teremt elő. Új kápolna épült hat községben, templomrenoválás pedig tíz helyen történt. Szinte minden készen áll, hogy új templom épüljön még számos községben az egyházmegye területén, ahol az Istenháznak létesítését a hívek száma most már megköveteli. Katolikus egyesületek számára otthon létesült Temesvár első és második kerületében s rövidesen még több székházat állítanak fel néhány nagyobb községben.

A pástorlevél a továbbiak során közli azt a nemkevésbé örvendetes eseményt, hogy az elmúlt esztendőben egyetlen katolikus iskolát sem kellett bezúntatni a püspökség területén, sőt az aradi magyar elemi iskolát az ötödik osztály létesítésével bővítették, Temesváron pedig két osztállyal német kereskedelmi liceum ugyszintén német római katolikus inasiskola létesült.

— Ezzel az átpillantással — írja Pacha Ágoston dr. — befejezhetjük mindazok felemelését, amiket 1937-ben egyházmegyénkben alkottunk. Talán többet is, nagyobbat is kellett volna tennünk, szerveznünk, munkabavennünk és befejeznünk. Mégis annyi és akkora nehézség közepette, ami elénk torlódott, meg kell elégednünk ezekkel a sikerekkel és eredményekkel. Egyébként bizalommal, hittel tekinthetünk az Isteni Fölség ítélete elé, amely míg irgalmasan könyörölni fog gyarlóságunkon, atyailag elismerni kész jóakarunkat és fáradságainkat sikerrel áldja meg.

Végül XI-ik Pius pápa példájára bizalomra és reménykedésre serkent s áldását küldi a káptalannak, szemináriumnak, valamint a papságnak, szerzeteseknek egyházi nővéreknek s az egyház valamennyi világi vezérének és tagjának.

I. Kr.: **AZ OROSZ TITOK**

Egy Oroszországot megjárt mérnök szenzációs tapasztalatai az orosz élet közköznapijairól, álmairól és valóságairól. — A legpozitívabb és legérdekesebb könyv, ami eddig a magyar irodalomban a Szovjetről megjelent.

Ára 40 lel és 15 lel portó.

Kapható: könyvosztályunknál

Népszerű egészségügyi előadások

A tartalmából: A tisztaság. — Ait. természetud. alapismeretek. — Táplálkozás. — Tüdővész. — Anya- és csecsemőbetegségek. Alkoholizmus stb.

Irta: Dr Váradi Sándor. — Ara: 95.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Thorma János legnagyobb munkáját kiállítják Budapesten

A nagy művész negyven évig festette hatalmas vásznát, amiről sokan azt állították, hogy nem tudta befejezni és szétszabdalta

(Nagybánya.) Nem tudom, nosztalgianak nevezem-e azt az érzést, amely Nagybányán eltöltött lelkemet, vagy talán a szülőföld drága rögeinek boldog viszontlátása okozza bennem a zavart: ha az aranyhegyek égrerajzolódó szelíd vonalait meglátom, mintha rejtelmes varázs ejtene meg. A bányavárosban másként érzem magam, mint másutt ahol eddig megfordulni szerencsém volt. Ha leszálok a vonatról, rendszerint a fahídon keresztülvezető rövidebb utat választom szüleim otthona felé. A rövid utat mégis órákig teszem meg. A Zazar partján lábam gyökeret ver és lelkemet megragadja a csodás panoráma. Az ég mélyek tengerében emmerül a lelkem, hogy Isten közelében megtisztulva új élniakarással jókedvre viduljak. Ez a varázs, amit Nagybánya reám — s talán másokra is — gyakorol, sokszor elgondolkoztatott, de a rejtélyt csak most, a nagy Thorma János elhunyta után tudtam megfejteni.

A szent ünnepekre ismét ide vezetett utam. Isten munkájának csodálásában újra elmerültem, de fájt a röpke hangulatok minden pillanata, mert elphent az ecset, örök enyészetbe zuhant a kéz, mely az emberi lélek és az isteni alkotások közötti kapcsolat élményét a legtökéletesebben tudta kifejezni. Megéreztem Thorma János hiányát és azt, hogy a Mester tanított minket a természet és az Isten szeretetére.

A kihűlt tetem a Petőfi által is megénekelt Fokhagymás-völgyi patak partján megfagyott rögök és színélvesztett virágok tömege alatt pihent, de Thorma János szelleme él és most indult el igazán hódító útfára.

Ami nincs benne a magyar művészettörténetben

A krónikások arról beszámoltak, miként vetette meg Hollósi Simon a művészi Nagybánya alapját. A gondolat Münchenben Thorma János és Réthi István, a budapesti Képzőművészeti Akadémia rektora agyában született meg egy beszélgetés alkalmával. Hollósi ebben az időben Budapesten járt a millenneumi képrendelések ügyében. Thorma és Réthi feltették a kérdést: Hollósi nem jöhetne-e Nagybányára képeit megfesteni és nem hozhatná-e le az iskoláját is? Hollósi „igennel” felelt s mivel a tervet a város akkori polgármestere is támogatta, 1896 május 6-án megérkezett Nagybányára az első művészesapat.

Erre az időre esett Thorma János első nagy alkotásának országos sikere: „Az aradi vértanúk” című hatalmas kompozíciójának nagy tetszéssel fogadott kiállítása.

A kép politikai és kultúrkörökben hatalmas vitákat eredményezett. Thorma ugyanis felment Budapestre és „Az aradi vértanúk” ki akarta állítani a millenniumi országos kiállítás Műcsarnokában, amit, a képnek politikai tárgya miatt, felelős tényezők lehetetlennek tartottak. A kiállítást ugyanis Ferenc József császár nyitotta meg, tehát a kiállításon nem szerepelhet olyan mű, mely az osztrák uralom egyik legszomorúbb fejezetének fájó sebet okozó eseményét örökítette meg. Művészi körökben sem volt csekélyebb a megrökönyödés, mert a nagybányai „vadak” egyik vezetője „szabálytalan” festészetének termésével akart „betolakodni” a Műcsarnok termébe.

A képet visszautasították. Thorma azonban nem csüggedt, megmutatta, hogy ereiben magyar vér folyik, mégpedig a javából. Kibérelte az akkor is kopott Orczy-házat s annak egyik

szobájában kiállította „Az aradi vértanukat”. A teremben életveszélyes falépcsőkön kellett felkapaszkodni; ez a körülmény azonban csöppet sem ártott a tárlat sikerének. A lapok véleménye ugyan alaposan megoszlott, de a fiatal Thorma Jánost éllette. A konzervatív lapok közül egyedül a *Budapesti Szemle* hozott ked-

A legnagyobb alkotás: „Március tizenötödike”

Miniegy negyven évvel ezelőtt élete legnagyobb műve, a „Március tizenötödike” megfestéséhez fogott hozzá Thorma János.

Erről az óriási vásznról sokféle hír kering az erdélyi közvéleményben. A Mester halála alkalmával írott életrajzok is megemlékeztek róla, s néhányan azt állították, hogy Thorma János a képet felszabdalta és több kisebb kép formájában dolgozta fel. A valóság azonban az, hogy Thorma a „Március tizenötödikével” elkészült s a kép jelenleg Budapesten van.

Kerek negyven esztendő kellett ahhoz, hogy élete főművét megfesse. A bányavárosban azt beszélik, hogy a hófehérhajú Mester emellett a képe mellett öszült meg. Sajnos, nem volt alkalmam a képet látni. Egyik ismerősöm azonban karácsonyi ajándéknak a „Március tizenötödike” fényképfelvételét juttatta el hozzám, amivel határtalan örömet okozott. A vászon olyan hatalmas, hogy a fényképész nem tudta egy lemezre venni s két részletben készítette el a sikerült másolatot.

A pesti utcák ódon házsorai alkotják a kép hátterét, a téren tengernyi néptömeg hullámszik a márciusi eszmék mámorában. Petőfi, aki az előbb szavalta el híres versét, az ifjúság vállára kapja. A negyvennyolcas pesti polgár minden típusa szerepel a képen. Az előtérben cifra-szűrös tanyai lakos, halasvidéki kiszagda, a szabadság küszöbén álló jobbágy, akinek arcán ott vibrál a boldogság és a tétova kérdés kifejezése, hogy: vajjon rablánc nélkül mit is csináljon? És a tömeg felett Petőfi szelleme leng, mint egy kibontott zászló.

Az ember a fényképre sűrített festményben is órákig el tud gyönyörködni. Hát még ha szemtől-szembe állana Thorma János kezemunkájával?...

Minden vasárnapnak lelke van!

Ez a lélek ott tukrozdódik az egyes vasárnapok liturgiájában, evangéliumi szakaszában Ennek vonásait ragadta ki

Dr. Gálos László:

Vasárnapok ünnepnapok

c. munkájában Minden vasárnap gondolatok-réből egy teljes kerekded értekezést ad ki, amely lelkiivasmánynak elsőranguan alkalmas, de elmélkedési, valamint beszédanyagul s bőseges forrásul szolgál. Aki pedig az Egyház vasárnapi telegmegszentését az egész hétre szeretné kiterjeszteni, minden vasárnapnak anyagát részekre bonthatja és így minden napra egy-egy rövid lelkisajátaleket kaphat e könyvben. A munka így egész esztendőre elegendő.

Ara füzve 240 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál

vező kritikát, mégpedig Beöthy Zsolt tollából, aki megérezte Thorma kivételes tehetségét, irányzatának korszerű halását, képe tárgyának igazságát és merészségét. Az Orczy-házat a millenniumi ünnepek sokezeres közönsége érdeklődve látogatta. Így tett szert az Orczy-ház művészettörténeti jelentőségére. A rozoga épületet tudvalevően néhány hónappal ezelőtt lebontották.

„Az aradi vértanúk” országos sikere után mi sem lett volna természetesebb, hogy a képet a kormány megvásárolja. Ez azonban nem történt meg. Mire Thorma úri gesztussal odaajándékozta azt a Szépművészeti Múzeumnak. Erről értesítette a múzeum igazgatóját, aki illeendően megköszönte és kijelentette, hogy a dologról „tárgyalni fog” Thormával. A Mester a gyorsan múltó évek alatt több ajándékozó levelet küldött a múzeum vezetőségének, azonban még választ sem kapott azokra. Sokáig állt a kép a téli festőiskola nagytermében, ahol még 1912-ben is javított rajta Thorma. A képet a háború végén a magyar állam tekintélyes összegért mégis megvásárolta.

A „Március tizenötödike” csaknem négy évtizedig pihent Thorma János műtermében. Sokszor elővette, rajzolta, festette, aztán ismét felgöngyöltette a vásznat. Az utóbbi években, amikor a betegség már kikezdte szervezete, daliás alakja megrökönyt s talán megérezte a közelgő véget: fiatalos lendülettel, az élet utóljára fellobbanó akarásával, megfeszített erővel látott hozzá újra a „Március tizenötödike” befejezéséhez, ami sikerült. A képet elvitte Pestre. Legutóbb azért utazott oda, hogy megnézzé élete legnagyobb munkáját — utóljára.

Thorma János mint ember meghalt, de mint művész örökké élni fog.

BOROSS ISTVÁN.

Komfortos hadihajó

Nem vagyok az az ember, aki irigyleném másoktól a jólétet. Bárcsak legalább úgy menne mindenkinek, mint nekem, ami nem nagy kívánság ugyan, mert én sem tartozom kimondottan a milliárdosok közé. Sajnos. Különösen nem voltam soha irigy a derék angol haditengerészekre. Egész nap mást sem látni, csak vizet, vizet... brrr, ez nem lehet valami pompás szórakozás! Számunkra a szárazföldön mégis kijut olykor némű muri, vagy „mókalehetőség, a legrosszabb esetben kinyitjuk az ablakot és naphosszat elhallgatjuk a viciné vidám csevegését Kunyerkánéval. A mosókonyha mikénti használatának hárszabályairól, illetve a kapupézn azonnali fizetéséről. A hadihajókon azonban nincs kapupézn, nincsen viciné, tehát állandóan anygali csönd van és a matrózok unatkoznak.

Most a legfelsőbb admirális változtat ezen. Kellemes dohányzót rendeznek be a cirkálón, ahol a matrózok bagózhatnak és szivderítő könyveket olvashatnak — úgy két bombarobbanás között. A konyhában fagyaltkészítőgép, modern krumplicsészőző és automatikus sajtreszelő segítségével változatos menü készül. Többször megtörtént ugyanis, hogy a gyengegyomrú tengeri főkák pont az óceán közepén lógtak el a hajóról, mert nem smakkolt nekik az ozsonna. Mozi is lesz a hajón, hogy a legénység ne nélkülözze a Miki-filmeket s a kapitány szemel hüny a kuglizás fölött, csupán nagy zajt nem szabad csapni, mert így aztán nem igen hallják majd az ellenséges repülőgépek közeldését, ami mégsem volna üdvös.

A meleg zuhanyok, gramofon, rádió és sakkszoba mellett persze itt-ott ágyú, fényező is akad elvéve a cirkálón, ám ezek inkább csak olyan tessék-lássék módon vannak felbve a lettárba, elvégre hadihajóról van szó, vagy mi a szószl S az ilyesmiről az ellentél megijed és nem torpedózik bele a billiárdterembe, mert akkor fuccs a mulatságnak. Ezt pedig a higgadt angol tengerészek nem nagyon szeretik.

K. A.

IGY TÖRTENT...

A Goga-kormány megalakulásának izgalmasan érdekes színjátéka

Bukarest. Saját tud.

Karácsony harmadnapján este kezdték rebesgetni, hogy Tatarescu Gogának adja át a helyét. Nehéz volt elhinni a hírt, amit különbözőképpen kommentáltak s egyes körök időelőttinek festettek. Csupán a nemzeti keresztény pártnak a liberális kormánnyal való együttműködését sejtették a jobban értesültek is, nemcsak Goga audienciája után, hanem másnap, Cuza kihallgatásának időpontjában is, amikor pedig már kész is volt az új kormánylista. Az agg antiszemita vezér derűs tréfálózásai, amelyekkel a kihallgatásának eredményeiről szóló sajtónyilatkozatát fűszerezte, s egy-egy szándékosan titokzatos mondata mindenestre sokat engedtek sejtetni, de azért azt mégis kevesen várták, hogy Tatarescu lemondása Cuza kihallgatása után alig pár órával már be is következik, s hogy este hétkor Goga már mint kormányalakítással megbízott miniszterelnök jön ki a királytól.

„Nyugodt megfontolásra van szükségem”

Tulajdonképpen ekkor már több is volt ennél Goga. A palotából való távozása után csak annyit mondott ugyan a sajtó képviselőinek, hogy megbízták s ő igyekezni fog minél szélesebbkörű együttműködéssel kormányt alakítani. Tényleg azonban ebben a percben kész miniszterelnök volt, akinek kormánylistáját már jóvá is hagyta a király s csupán az eskütétel volt még hátra. De Goga ezt se mondta meg a sajtónak. Csak ennyit jelentett ki:

— Sok a munka és nagy a felelősség. Most hagyjanak... Nyugodt megfontolásra van szükségem... Este kilenckor legyenek a palotánál...

Sokáig emlékeztetésekre maradnak a jelene, amelyek ekkor Goga lakásán lejátszódtak. Az előcsarnokot ujságírók, a többi szobákat és termeket párthívek és miniszterjelöltek árasztották el. Minden tompító és önmérséklő igyekezet ellenére diadal és öröm ragyogott, lángolt az arcokon. Itt mindenki magas méltóság jelöltje volt s annak megfelelően iparkodott nagy belső ujjongását meghazudtolóan higgadt mérséklettel viselkedni. S minthogy ez nyilvánvalólag nehéz feladat volt, inkább hallgattak az emberek. Komolyan jöttek-mentek a leendő miniszterek, prefektusok, képviselők és mindenféle főnökök, pedig — érezni lehetett — legszívesebben egymás nyakába borultak volna és körtáncot lejtettek volna örömlükben.

Emberi dolgok ezek, amelyek alól senki sem vonhatja ki magát.

A párt hivatalos lapjának a tudósítója is ezt az utasítást kapta:

— Semmi örömujjongás és semmi diadalordítás. Nyugodt méltósággal kell bejelenteni, hogy a hatalom a mienk.

Kis csoportok alakultak a hallban egy-egy jobban értesült vezetőember körül, de kevés szó esett. Várakozásban remegő lélekkel hallgattak a lehangosabb, a leghevesebb vérű nemzeti keresztény párti harcosok is.

Fél nyolc tájban nyitlak a belső szobák ajtajai és távoztak a miniszterjelöltek... Az érdeklődők kellő tisztelettel engedtek utat nekik. Sokan nem értették, mit keres közöttük Armand Calinescu, Potârca, Rădulescu-Mehedintzi... Voltak, akik arra magyarázták a jelenlétüket hogy a nemzeti parasztpárt kiküldöttjei ők s a két párt között esetleg lehetségessé váló kapcsolatok felvételéről jöttek tárgyalni... De annyira otthonosan viselkedtek a miniszterelnök házában, úgy rendelkeztek jobbra-balra, hogy ez kicsit sok lett volna egyszerű kiküldöttektől... Mint hamar kiderült: ők is miniszterjelöltek voltak, és siettek haza felvenni frakkjukat, hogy fél kilencre jelen

lehessenek a királyi palotában, eskütételre.

Mindnyájan frissen voltak borotválva, sőt némelyiken ott zörgött már a kemény mellű ing a szürke kabát alatt, hogy az átöltözés annál gyorsabban megtörténhessék...

Még legkevésbé Cuza professzor igyekezett palástolni örömét. *Hallatlan jókedvvel.*

Goga Octavian.

fiatalos könnyedséggel, kifogyhatatlan humorát ragyogtatva vágta át magát az előcsarnokban várakozók és kedvesen kezelt azokkal, akiket a tömegben megismert.

Ő viszont csak tréfálózni volt hajlandó. Minden egyébről hallgatott. Az új rendszerben — úgy látszik — a cselekedetek fognak beszélni.

Olyan gyorsasággal peregnek az események, amilyenre még nem volt példa...

Az eskütétel következett. Oly gyorsasággal peregtek az események, amire még nem volt példa a kormányválságok történetében. A palotán a trónterem ablaksorai világítottak és fönt az uralkodó kis dolgozószobájának őrfénye. S a palota előtti téren néhány száz ember didergett. Kevesen tudták még a városban a nagy eseményt, a nemzeti keresztény párt híveinek körében is. Mire az „Universul” rikkancsai a valószínű kormánylistával és az eskütétel hírével beszáguldozták a várost, már le is zajlott az ünnepélyes alakíság...

De a kisszámú várakozók csoportjai annál lelkesebben tekintettek a trónterem őrési, végig lefüggönyözött ablakaira. Több volt ez lelkeségnél: áhítat. Mellettem állt egy caliacrai euzista ügyvéd, aki könnyezett az örömtől.

— Történelmi pillanat ez. — mondta. — S csak véletlennek köszönhetem, hogy Bukarestben vagyok és szemtanúja lehetek. Adnék érte ötvenezer leit, ha caliacrai elvbarátaim itt állhatnának mellettem.

Mikor eskütétel után a miniszterek ismét megjelentek a palota bejáratánál és a lépcsőn csoportba állva várták, hogy sorra elvillanjanak a fényképezők megnéziumfényei, az utca népe a vasrácsos kerítéshez tódult és onnan igyekezett felismerni a kormány tagjait, ellenőrizve a forgalomba került miniszteri névsorok helyességét. Sokan nem hittek a különkiadások nyomtatott betűinek addig, amíg a palota udvarának távolán át, a díszes bejárat lámpáinak világosságában fel nem fedezték az átpártolt nemzeti parasztpártiakat.

— Hát csakugyan ott vannak? — győződ-

* **Aldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok** a régebbi anyák, természetesen „**Ferenc József**” keserűvíznek már mérsékelt adagokban való használata által is igen könnyű és hig ürülést, ugyesintén rendszeres gyomor- és bélműködést érnek el. Kérdezze meg orvosát.

tek meg aztán. *De véleményt nem nyilvánított senki.*

Aztán egymás után gördültek ki az udvarról a miniszterek gépkocsijai a párthívek sorfalai között. Minden autónál újabb „Izbándá” kiáltás riadt fel, ami a nemzeti keresztény pártiak győzelmi üdvözlése, megkülönböztetésül a légionistákétól, akik „biruinia”-val fejezik ki a diadalt.

Az éljenző sorfalon túl mindenfelé csendesség volt a fővárosban. Aggódo visszavonulások és elzárkózások jeleit látta, vagy inkább érezte az ember, mialatt az új miniszterek gépkocsijai hálaadó istentiszteletre robogtak a Visarion templom felé.

Az első kormány-értekezlet

Jó félórával később bevonult a kormány a két kóoroszlán között a Cantacuzino-palotába, ahonnan Tatarescu aznap koradélután bizonyára nehéz szívvel, irattáskával a hóna alatt távozott.

Percek alatt ellepték a miniszterelnökség előcsarnokát és várószobáit a sajtó képviselői és a hivatalvárományosok. Itt még jobban érezhető volt az új hatalom-gyakorlás első perceinek különös, bizonytalan légköre. Három-négy úrból összetett kis csoportok álltak az előcsarnok parkettjén a várakozás, a megkívánt komolyság nyomasztó izgalomával, hallgatagon. Az első kormány-értekezlet hamar végetért. S aztán újból megjelentek a miniszterek. A küzdőtársak, akiknek soraiból a kormánykerékhez emelkedtek, mély meghajlással üdvözölték őket. Tegnapi még velük egyenrangú vagy csak a pártéletben némileg fölöttük álló férfiak voltak, ma az ország jelenlegi legelső méltóságai.

Egy-egy újabb kinevezés híre adogatódott szájról-szájra csendesen. *Egyik-másik miniszter már meg is kezdte a munkát; neveket kiáltottak, hívtak valakit, vagy küldtek valaki után. Rendelkezések mentek szerte-széjjel, küldöncök loholtak és táviratok indultak vidéki központok felé, ahol néhány óra óta euzista hívek boldog reménykedéssel várták a kinevezéseket.*

A miniszterelnöki kabinetigazgató szobájában folyton szólt a telefon. Rövid felvilágosításokat adtak érdeklődőknek, s utasításokat hivatalos vagy félhivatalos közegeknek. A miniszterelnökségi alminiszter innen telefonált a rádióadó állomásra, hogy a miniszteri kinevezéseket s az eskütétel alkalmával elhangzott királyi és miniszterelnöki beszédeket még az éj folyamán közvetíteni kell. Utána egy fiatal kabinetfőnök a lakását hívta fel s nagyon komolyan így szólt bele a kagylóba:

— *Drágám, azt a pulykát jó lesz kitenni a fagyra. Nehogy megromoljon.*

Igy szólt bele hirtelen a hétköznapi élet a politika fészengő hangulatába...

JÁVOR BÉLA.

UJDONSÁGI

UJDONSÁGI

EUCHARISZTIA

Az 1938. Eucharisztikus Világkongresszus alkalmából több neves író közreműködésével szerkesztette:

Bangha Béla S. J.

Ez Oltárszentsegről szóló tan dogmatikai alapját, liturgiáját, történelmét, lelki hatását, az építészet, irodalomra, költészetre gyakorolt inspiráló hatását öleli fel. Minden kérdésről az abban tekintélynek ismert szakember írt. A magas nívó és komoly tartalom mellett, a munka a nagyközönség számára is készült és minden fejezetét laikusok is élvezettel és nagy haszonnal olvashatják. — A hatalmas képekkel és illusztrációkkal 300 oldalnyi terjedelmű könyv ára finom, művészi címlappal, kartonkötésben 235 lej.

Megrendelhető: könyvcsatlálynknál.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Dradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldi: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy óra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Cluj szerkesztő: **dr Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.
Csakis választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északról szél, több helyen kisebb havazás, a hideg tovább tart.

ÚJÉVI FOGADÁS A VATIKÁNBAN.
Vatikánvárosból jelentik: XI. Pius pápa az újév alkalmából könyvtárszobájában kihallgatáson fogadta a Szentseknél akkreditált követeket a német követet, mint a diplomáciai testület fejeleit az élén. A követek kifejezték a Szentatjának újévi jókívánataikat. A kihallgatás után a külföldi diplomaták Pacelli bíboros-államtitkárnál tettek tisztelegő látogatást, akinek szintén szerencsekívánataikat fejezték ki.

Orvosi hír. Dr Meer Pál rendelkezéseit orvosi- és gégebetegek részére Nagyvarad, Str. Regele Carol II. 9 alatt megkezdte. Rendel 11—1, 3—5. Telefon 600.

Kinevezték Arad város új vezetését. Arad. Saját tud. Hétfőn délelőtt a városházára megérkezett a város új átmeneti bizottságának kinevezéséről szóló rendelet. Eszerint Arad városi bizottságának elnöke Popovici Nicolae dr, teológiai tanár, alelnökök: Popovici Teodor dr ügyvéd és Grozav dr. A városi vezetőségnek még hat tagja van.

KITZBÜHEL TÁRSADALMI SZENZÁCIÓJA. Bécsből jelentik: Magánjelentések szerint Lipót belga király Kitzbühelbe érkezett és a Grand Hotelben szállt meg. Ugyancsak magánjelentés szerint Kitzbühelbe érkezett Lady Anna Cavendish-Banting is, aki a Villa Ernában szállt meg.

Zürichi zárlat. Párizs 14.67 fél, London 21.62 egynyelcad, Newyork 432 háromnyelcad, Brüsszel 73.34, Milánó 22.76, Amszterdam 240.65, Berlin 174.17 fél, Bécs — schilling 80—80, Prága 15.19, Varsó 82, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Ludendorff és a — kereszt

Angol lapok hiteltérdemlő Reuter-jelentés alapján érdekes és sokatmondó epizódot elevenítenek fel, mely Ludendorff tábornok halálós ágyán játszódott le.

A tábornok, aki tudvalevően az új pogányság leghangosabb hirdetője volt az utóbbi években, olyan kórházban feküdt, ahol a betegápolás nehéz és sok szeretetet, gyöngédséget kívánó feladatot szerzetes nővérek láttak el. A beteg ágya fölött kereszt függött. Ludendorff veje, Kemnitz báró, közölte a tábornokkal, hogy Hitler birodalmi kancellár — a nagy beteg iránti figyelemből — beteg látogatása alkalmával megkérdezte, vajjon nem öhajítja-e Ludendorff, hogy a keresztet eltávolítsák a falról.

Ludendorff suttogó hangon így válaszolt: — Nem szeretném megsérteni a nővérek érzelmét. Ők olyan jók...

És a kereszt a helyén maradt. Így tett tanúságot halálós ágyán a kereszt mellett a nagy német hadvezér, aki életében oly sokat vétett ellene.

Arad megye prefektusának ünnepélyes beiktatása. Arad. Saját tud. Arad megye újonnan kinevezett megyefőnöke, dr Barbul Eugen hétfőn délelőtt fél 11 órakor megérkezett Aradra. Az új megyefőnököt ünnepélyesen fogadta a város. A vármegye részéről dr Peter Alexandru és dr Bejan Romulus, a város részéről dr Popovici Nicolae, az időközi bizottság elnöke, a rendőrség részéről Janecu Traian kveszor jelentek meg az állomáson. A kormánypart városi és megyei szervezetei is valamennyien megjelentek a fogadtatáson, valamint a rendőrszolgálat és egy rendőr díszszázad is kivonult. Jelent volt a lándzsások új osztaga is. Dr Barbul Eugen új megyefőnököt dr Popovici Nicolae időközi bizottsági elnök üdvözölte. Az ünnepélyes fogadtatás után az új megyefőnök és a város és megye előkelőségei autóbá ültek és a vármegyeházára hajtottak, ahol az új megyefőnök fél 12 órakor fogadta a tisztelegő látogatásokat. Eközben a görögkeleti katedrálisra kintüzték az első horogkeresztos zászlót. A mintegy háromszáz főből álló tömeg a zászló kintüzése alkalmából lelkesen tüntetett az új kormány mellett. A megyefőnök ezután kíséretével együtt a városházára ment, amelyre szintén kintüzték a horogkeresztos lobogót. A városháza erkélyén közben megjelent az új megyefőnök, ahonnan beszédet intézett a közönséghez. Beszédében a Goga kormányzati programját ismertette. Popovici Nicolae dr. az új polzár-mester is beszédet intézett a közönséghez. A beszédek elhangzása után az összegyűltek a legnagyobb rendben szétoszlottak.

ELNAPOLTÁK AZ EGYIPTOMI PARLAMENTET. Kairóból jelentik: Az egyiptomi parlamentet királyi rendelettel egy hónappal elnapolták.

Czigány Dezső tragédiája

Budapestről jelentik: Az elmúlt év utolsó napjának éjszakáján Czigány Dezső, a világhírű magyar festőművész — az eddigi megállapítások szerint pillanatnyi elmezavarban — a Lendvay-utca 3. szám alatt levő gyönyörűen berendezett műtermes lakásán revolverrel lelőtte a feleségét, leányát és kis unokáját, azután önmagát is fémelölte. Czigány Dezsőnét még élve szállították a Park szanatóriumba, de ott, anélkül, hogy eszméletre tért volna, ő is meghalt. A megrendítő tragédia háttere még eddig ismeretlen s nem derítenek fényt arra a művész által írott bucsulevelek sem.

Czigány Dezső a modern magyar piktúra egyik legjelentősebb művésze volt. Nagybányán 1901-ben kezdte tanulmányait, aztán Münchenben és Párizsban tanult. Nagybányán dolgozott 1903. és 1906-ban is. A felesége kolozsvári lány, Szilassy egyetemi tanár leánya volt. Első házasságából egy fia és egy leánya származott, mind a ketten Párizsban éltek. Czigány László fényképész, a leánya pedig Ingusz István gyári tisztviselő felesége.

Inguszné 2 éves kis leányával az ünnepekre látogatott haza s állítólag mostohaanyjával nem értették meg egymást s emiatt feszült légkör uralkodott Czigány Dezsőknél.

Vasárnap délelőtt folytatták a főkapitányságon a kihallgatásokat a szerencsétlensorsú Czigány Dezsőnek és családjának tragédiája ügyében. Czigányék több ismerőst hallgattak ki, kik valamilyen részletes vallomást tettek arról, hogy a festőművész nyugtalan és rendkívül ideges ember volt. Czigány Dezső sógora, dr Szilassy Jenő főorvos temetési engedélyt kért a négy tragikusorsú halott számára. Az ügyészség beleegyezett, hogy a boncolást mellőzzék és így megadta a temetési engedélyt.

Vasárnap, a nyomozás során, néhány érdekes adat került a rendőrség kezébe, amely érthetőbbé teszi a megdöbbentő tragédiát. Kuszairású cédulákat találtak a detektívek Czigány Dezső lakásán. A papírdarabkákon ilyenfajta feljegyzések állottak a festőművész írásával:

„Nem bírom tovább...”

Egy másik cédulán: „Elviselhetetlen az életem!”

A rendőrség valószínűnek tartja, hogy már napok óta egészen rendkívül feldúlt idegállapotban élt Czigány Dezső festőművész és véres tettét idegrohamában követte el.

A nyomozás megindulása óta kutatta a rendőrség, hogyan lehetséges, hogy a négy revolverlövést nem hallották meg a villa lakói. Erre a valóban furcsa körülményre is magyarázatot ad a rendőrség vasárnapi kutatása. Megállapították, hogy a tragédia valószínűleg a következőképpen történt: Czigány Dezső először feleségével végzett, úgyhogy a paplant hirtelen fejére huzta és azután fémelölte az asszonyt. A paplan fogta fel a revolver dörrenését, ezért nem hallották a szomszédok semmit. Ezután mehetett be az öngyilkos festőművész lánya szobájába és alvó leányát is a paplan alá helyezte fegyverrel lölte agyon. Ugyanígy végzett két éves kis unokájával is.

Az öngyilkos festőművészt és három áldozatát valószínűleg ma, hétfőn délután kísérik örök pihenőre, ha megérkezik Párizsból fia, Czigány László és veje Ingusz István.

Feljegyzések

A szövetkezet több, mint egyszerű gazdasági forma: a kereszténységnek megvalósítását jelenti társadalmi és gazdasági téren. Vagy másképpen: igazi és tiszta demokráciát a valóságok területén, a gazdasági életben. Nem elég azonban ezt elméletben hirdetni. Ahhoz, hogy a nagy gondolatból valóság legyen, a szövetkezetnek eredményekre, anyagi sikerekre van szüksége.

Öröm és biztatás lehet a számunkra, hogy a szövetkezeti mozgalom mindenütt a világon hatalmas fejlődésben van és mindenfelé szaporodnak azok az anyagi sikerek, melyekből a gazdasági valóság megszületik. Különösen Magyarországon halad nagy lépésekkel előre ennek a mozgalomnak hordozója, az ottani Hangya.

Az utóbbi időben különösképpen nagy gondot fordít a magyarországi Hangya-központ a tojás- és baromfi-értékesítés ügyére. Ezzel éppen a legerősebben falusi rétegeknek tesz igen nagy szolgálatot.

A hivatásos közvetítő kereskedelem főként ott tevékenykedik, hol az áru összeszedése könnyen megy, mert a körülmények elősegítik. A Hangya nagy szervezetét most úgy állította be, hogy a távoleső falvak éppen úgy részesüljenek a jó és kényelmes értékesítés előnyeiben, mint a kedvező fekvésűek.

Ennek érdekében három exporttelepet állított fel a Hangya: Debrecenben, Kaposváron és Magyarakeresztúron. A telepek közül a debreceni már működik s alig fél év alatt mintegy 32 vagon tojást és 30 vagon baromfit dolgozott fel kivételre.

A gyűstés kizárólag szövetkezetek útján történik. A szövetkezeti boltkezelők vagy más szövetkezeti megbízottak a tojást és baromfit helyben veszik át és a napi árakat fizetik. A termelő tehát otthon megkapja azokat az árakat, melyeket a legközelebbi piacon érhet el. A telepek teherautói az összegyűjtött árut hetenként átvesszik és a feldolgozó telepekre szállítják. A telepek befogadóképessége egyenként 10—18.000 élő baromfi hizlalását, heti 2 vagon tojás és 2 vagon vágott baromfi feldolgozását teszi lehetővé. A tojást márkákkal vizsgálják, osztályozzák és markázzák. A csirkét, tyúkot 12—14 napig különböző magvakból kevert, tejjel főzött lagy elességgel hizlalják és csak az így hizlalt állat kerül levágásra. A zsírgereket sertéshizlalásra használják fel. A leölt baromfit a telepek hűtőházaiban minusz 2—3 fokra hűtik, az angol exportra szánt árut 9—10 fokon esontkeményre fagyasztyják. Egy-egy telep a foidényben 100—120 munkást is alkalmaz s emellett természetesen szép számban tanult szakembereket, hivatalnokokat, könyvelőket. Olyan magyar embereket tehát, kik más- hol biztosan nem kapnának kenyeret...

Mindebből látszik, hogy nemcsak a szövetkezet fejlődésképes s tud a kor igényeinek megfelelő gazdasági munkát végezni, hanem az is, hogy a magyar — minden rosszakaratu hirsztelés ellenére — kitűnő szövetkezeti anyag és alkalmas arra, hogy munkájának gyümölcsét szövetkezeti formában fokozza.

Jó, hogy erről minél többször meggyőzzük magunkat, mert a mi számunkra a gazdasági, a szövetkezeti szolidaritás még ennél több is: boldogulásunknak, társadalmi és gazdasági helytállásunknak talán legfontosabb lehetősége.

(Skin.)

DARÁNYI MAGYARORSZÁGI MINISZTERELNÖK ÉS HÓMAN BALINT AUSZTRIÁBAN ÜDÜL. Budapestről jelentik: Darányi miniszterelnök és Hóman kultuszminiszter újév napján néhány napi üdülésre egyike ausztriai üdülőhelyre utazott. Utazásuk magánjellegű, ezért hivatalos búcsúztatás nem volt.

* A belek gyakori teltsége és a rekesz erősebb feltelődése a rendkívül enyhén és kellemesen ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által — reggelenként éhgyomorral egy pohárral — megszüntethető és az agy, a tüdő vagy szív felé irányuló vértelődés ellensúlyozható. Kérdezze meg orvosát.

FEDÁK SÁRI SZINDARABOT IRT. Budapestről jelentik: Fedák Sári, a kiváló magyar színművész „Páris” címmel szindarabot írt. A darab három felvonásból és hat képből áll. Fedák darabját a Művész-színház mutatja be és a főszerepet maga a szerző játsza.

Építőiparosok szövetségének

bálja január 8-án

a Református Kulturpalotában

* Az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek kezelésénél a régebbi természetes „Ferenc József” keserűviz — korán reggel egy pohárral bevéve — a tápcsatornát alaposan kitisztítja, a további bélműködést elősegíti, a gyomoremésztést megjavítja és fokozott anyagcserét eredményez. Kérdezze meg orvosát.

Lőrincz Sándor aranymiséje. Kézdivásárhely. Saját tud. December 28-án kedves, megható ünneplés színhelye volt a háromszékmezei Torja község, ahol csendes visszavonultságban él Lőrincz Sándor nyug. római katolikus esperes-plébános, aki ezen a napon elérte pappaszentelésének ötvenéves jubileumát. A hófehér hajú, de Istentől friss jó egészséggel megáldott esperes-plébános lakására nagy hívőereg kíséretében dr. Bánaky Ferenc pápai kamarás, kanonok, dr. Péterffy Lőrinc ker. főesperes és Bögözy József ker. tanfelügyelő vezetése mellett vonult fel a kerületi papság s a Főpásztor üdvözlő levelének átadása után, a templomba kísérték az ünnepeltet, aki 14 paptestvérének segédlete mellett mutatta be az aranymiséjét. Hívek és papság könnyekig meghatódva hallgatták a misét és Barthos Mihály esperes gyönyörű szentbeszédét, majd mise után az ünnepelt volt futásfalvi hívei, torjai és Erdély területéről nagy számban érkező barátai, ismerősei köszöntötték Lőrincz Sándort, aki az erdélyi római katolikus papságnak ma is egyik legmarkánsabb egyénisége. Igazi vihartálló tölgy, a szeretet és munka apostola.

NYOLC HEGYMÁSZÓT ELTETETETT A HÓGÖRGETEGET AUSZTRIÁBAN. Bécsből jelentik: Vasárnap délben a Bécsből 50 kilométerre fekvő Schneebergen sulyos lavinaszerencsétlenség történt. Egy hógörgeteg nyolc hegymászót maga alá temetett. A szomszéd községből kiküldött mentőcsapatok eddig öt holttestet húztak ki a hótömeg alól.

Bécsből jelentik: Vasárnap olyan hóvihár dühöngött Bécs környékén, hogy be kellett szüntetni a mentési munkálatokat, amelyeket a hógörgeteg által betemetett turisták felkutatására folytattak a Schneebergen. Hétfőn újból megkezdtek a mentési munkálatokat, de alig van remény arra, hogy a hiányzó három hegymászót még életben találják.

BEFEJEZTE A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZAT VITÁJÁT A FRANCIA PARLAMENT. Párizsból jelentik: A képviselőház és szenátus vasárnap hajnalban befejezte az 1938. évi költségvetési előirányzat vitáját. Hosszú és fáradtságos munkával sikerült kiküszöbölni a törvényhozás két háza közötti ellentéteket és negyedik olvasásban 276 szavazattal 20 ellenében a szenátus elfogadta a javaslatot, melyet azután visszaküldtek a képviselőháznak. A kamara hozzájárult a szenátus módosításaihoz és ötödik olvasásban 527 szavazattal 63 ellenében elfogadta a költségvetést, mely mintegy 37 millió bevételi többlettel zárul. Szavazás után a törvényhozás mindkét házát elnapolták.

Segítség és gyógyulás mindazoknak, akik visszártágulatban szenvednek

Fontos könyvujdonosság!

A visszeres láb, a visszártágulat

megelőzése, kezelése, gyógyítása.

Írta: Dr. Engländer Árpád

Ez a könyv megtanítja, hogyan szabadulhat mákacs, fájdalmas, kellemetlen betegségétől. **A tartalomjegyzékéből:** A visszeres bajok jelentősége. — A láb vérkeringési viszonyai. — Hogyan keletkeznek a visszártágulatok. — A visszártágulat tünetei. — A visszártágulat komplikációi. — A visszártágulat okai. — A visszártágulat diagnózisa. — A visszártágulat kezelése és gyógyítása. — Kompressziós kezelés, nyomókötések. — Műtéti kezelés. — A biztos gyógyulás utja, stb.

Kapható: A Magyar Lapok könyvosztályánál. Ara 57 lei és portó.

A kiadá hivatal üzenetei

Szilágyi M. Abrud. Köszönettel igazoljuk 1938 június 30-ig küldött előfizetése vételét.

SZIVSZÉLHÜDES ÖLT MEG EGY NAGYHIRŰ MAGYAR ORVOST. Gyöngyös-ről jelentik: Dr. Pauncz Márk az Apponyiklinika és a Stefánia-kórház főorvosa, a nagyhírű gégeszakorvos vasárnap kirándult a Kékesre. A Kékes-szállóban uszóna közben hirtelen rosszullett és meghalt. A 64 éves orvostanárt szivszélhűdés ölte meg.

Cukorszárgával fojtotta meg a negyvenhét éves leányt huszonegy éves udvarlója. Székesfehérvárról jelentik: Megdöbbentő rablógyilkosságot fedeztek fel újév napján Székesfehérváron. Kigyó utcai lakásban megfojtva találták Csapody Erzsébetet, Csapody Ferenc közjegyző 47 éves leányát. Az idős leányt cukorszárgával fojtották meg. A rendőrorvos megállapítása szerint a bűntény felfedezésekor Csapody Erzsébet már harmadnapja volt halott. A jelek arra mutatnak, hogy rablógyilkosság történt. Egy fiókban megtalálták Csapody Erzsébet összegyűjtött pénzét, 5212 pengőt. A gyilkos ugylátszik, ezért ölte meg a leányt és ezt kereste a lakásban, amelyet teljesen felforgatott, de nem találta meg. A gyanyu ifj. Arany Gyula 21 éves állástalan fűszerkereskedő segédre irányult, aki az utóbbi időben gyakran megfordult Csapody Erzsébetnél. A gyanyu alapján el is fogták és rövid kihallgatás után bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot. A fiatalember a lakásban talált 220 pengővel felutazott Pestre és ott szilveszterezett, még pedig áldozta testvérének, Csapody Sándor hírlapírónak és feleségének társaságában.

BESZAKADT EGY MOZGÓSZÍNHÁZ TETEJE — HETVEN EMBER SZÖRNYETHALT. Tokióból jelentik: A Nijigata tartományban lévő Tohomachi egyik mozijában borzalmas szerencsétlenség történt. A ház tetőjére rárakódott hatalmas mennyiségű hótömeg súlya alatt a háztető beszakadt és a közönségre zuhant. Hetven néző szörnyethalt, másik hetven megsebesült.

* Megjelent a „Catalogul Presei din Romania” 1938. évi sajtókatalógusa, amelyet a Rudolf Mosse S. A. cég, București, Boulevardul Brătianu 22., adott ki. Ezen kitűnően szerkesztett és összeállított katalógus tartalmazza úgy a napilapok, mint a folyóiratok pontos adatait, úgy műszaki, mint statisztikai szempontból, nemkülönben hirdetési adatait ezen lapoknak és folyóiratoknak, mely az országban levő összes kereskedőknek és iparosoknak igen kitűnő tájékoztatást nyújt. Ha hozzávesszük, hogy ezen katalógus immár a 14-ik éve hogy megjelenik, úgy a Catalogul Presei din Romania 1938. méltán hűzagnapló a maga nemében.

Könyvismertetés

Ferdinand király életrajza

— Eugen Wolbe berlini tanár könyve —

A Hohenzollern-ház egyik ágának romániai uralkodása érthetően mindig közelről érdekelte a német közvéleményt, mely a világháborút megelőző években a német eredetű uralkodó személyében látta a biztosítékot arra, hogy Románia külpolitikája mindig párhuzamosan fog haladni Németországgal, vagy legalább is nem fogja azt keresztelni. Mikor Románia 1916-ban mégis a központi hatalmak ellen fordult, ez Németországban sokak számára csalódást jelentett s oka volt annak, hogy néhai Ferdinand király személyét és működését többen kedvezőtlenül ítélték meg s elhatározásának rugóit nem ismerve, szárdékait is félreértették. Eugen Wolbe berlini tanár német alaposággal végzett tanulmányok alapján mélyreható betekintést nyerve Ferdinand király életébe, kötelességének érezte, hogy a néhai uralkodó egyéniségét új megvilágításban állítsa a német közvélemény elé s lehámozza róla mindazokat a vádakot és félreértéseket, melyek ilyen ellenérzéseket keltettek. A 316 lapra terjedő, szép kiállítású életrajz valóban értékes szolgáltatást tesz ebben az irányban, bevilágít a jószíndéku, nemes uralkodó lelki világába s alakját magas piedesztálra emeli. Wolbe tanár különös gondot dolgozta ki könyvének azokat a fejezeteket, melyek Ferdinand királynak a háború utáni konszolidációs munkáját ismertetik s ennek keretében külön fejezetben ismerteti a néhai uralkodónak viszonyát és magatartását az uralma alá került kisebbségi nemzetekkel szemben, aminek híven használt fel erdélyi magyar forrásokat is. A könyv Leipzigban jelent meg, a Verlags-Verlag kiadásában s megrendelhető a szerzőnél, Berlin NW 21, Dortmunderstrasse 11.

SPORT

Bukaresti—Istanbul 3:2 (2:0)

Istanbulból jelentik: București válogatott csapata tegnap fejezte be három mérkőzésből álló török poriját. Az utolsó mérkőzések Istanbul válogatottja volt a bucurești csapat ellenfele. A fővárosi fiúk hatalmas lendülettel fekdtek a játékba és már az első percekben sikerült megszerezni a vezetést, Sonny Niculescu révén. A török ellentámadásokat könnyűszerrel hárítja a román védelem. Sőt a 37-ik percben Jordache egyéni akcióból újabb gólt lő. 2:0.

Szünet után frontba jönnek a törökök is. Hatalmas küzdelem fejlődik ki. Az istanbuli csapat egyenlítő. Nagyon izgalmas a játék. Végül is Oana belövi a román csapat győztes gólját.

A bucurești válogatott mérlege: Három mérkőzésből egy győzelem, egy döntetlen és egy vereség.

(Igazán jó, ha arra gondolunk, hogy a Rapid és Vénus sztárjai hiányoztak a csapatból.)

A BKE nyerte a Haltserleg korong-tornáját

Garnisch Partenkirchenből jelentik: Az olimpiai műjégy pályán a BKE 4:3-ra verte a WEV-et, az osztrák bajnokot, 2:0-ra nyert az SC Riessersee ellen, majd 3:3 arányban döntetlenül végzett az EV Füssen együttesével. A Rittner volt Haltserleggel díjazott korongtorna végeredménye a következő:

1. BKE 5 p. (9:6). 2. EV Füssen 3 p. (8:7). 3. WEV 3 p. (8:8). 4. SC Riessersee 1 p. (3:7).

Hülföldi sporteredmények

Január 1-én:

Lisszabon: Sporting—Hungária 3:1 (0:0). A göröngyös pályán tehetetlen volt a kék-fehérek támadócsapata.

Le Valetta: Ferencváros—Navy 3:2 (3:1). Toldi hat gólt lőtt a máltai tengerész-válogatottnak.

Amszterdam: Ajax—Budafok 7:5 (3:3). A holland bajnoksapat kitűnően játszott.

Algir: Déli amatőr válogatott—RUA 0:0.

Casablanca: Eskak Marokkó válogatott—Kispest 2:1 (1:0).

Bécs: A csehek győztek az első napon. Slavia—Wacker 3:2 (2:0), Sparta—Austria 6:1 (3:1).

Január 2-án:

Arnhem: Budafok—Vitesee 3:2 (2:1).

Bécs: Az osztrákok másnap revansot vettek: Austria—Slavia 3:2 (2:1), Wacker—Sparta 3:2 (0:2).

La Valetta: Ferencváros—Floriana 4:2 (2:1).

Oran: Városi válogatott—Délmagyar válogatott 2:1 (2:1).

Casablanca: Kispest—Marokkó válogatott 7:3 (4:2).

Lisszabon: Városi válogatott—Hungária 6:2 (1:1).

Vereséget szenvedett Enekes. Budapestről jelentik: Az ökölvívó csapatbajnokságok során a BVSC—MAC mérkőzésen Enekes I. pehelysúlyú világbajnok óriási meglepetésre vereséget szenvedett Maróczytól.

Eltemették Borovszky Jenőt. Budapestről jelentik: Borovszky Jenő szádacos, a közkedvelt „Bürü” mandulagyulladásból kapott szepszis következtében pénteken meghalt. Holttestét Szegeden helyezték örök nyugalomra. Borovszkyban a magyar vívósport egyik lezérteke-sebb párbajtőr vívóját vesztette el. A szűrű fegyverekben amugy sem túlságosan gazdag magyar vívósport egyik épő specialitását vesztette el. Borovszky eredetileg törvívó volt s aztán tért át a párbajtőrré, amely hatalmas természetnek és kiváló tempóérzékének különlegesen megfelelt. Borovszky rövid idő alatt fenyves pályát futott be párbajtőrben, 1935-ben magyar bajnok volt, 1933-ban Ausztria bajnok. Résztvett a berlini olimpián, ahol a magyar épécsapatnak egyik legjobbjá volt. Borovszkyt lebilincselő egyénisége folytán általános szeretetet vette körül s korai halála az egész vívósportot gyászba borította.

Budge nyerte el az „idei legjobb amerikai sportember” címet. Newyorkból jelentik: Az „idei legjobb sportember” címet 51 amerikai sportíró szavazta alapján Donald Budge nyerte el négy rögbijátékos, Armstrong pehelysúlyú ökölvívó világbajnok, Guldahl golfbajnok és Joe Louis volt nehézsúlyú ökölvívó világbajnok előtt.

LEGUJABB

Mussolini válaszolt Goga miniszterelnök táviratára

Rómából jelentik: Goga miniszterelnök tudvalevően kormányralépése alkalmával táviratot küldött Mussolininek. Az olasz miniszterelnök most válaszolt és örömmel üdvözölte a két ország viszonya tekintetében kifejezésre juttatott jószándékot. Neki is az az óhaja — ugymond, — hogy ezeket a kapcsolatokat az

őszinte és szívélyes barátság szelleme liassa át. Utal Mussolini arra, hogy a római származáson kívül, melyre a román nép jogosan büszke lehet, sok más időszerű tényező is van, ami a két ország közötti termékeny együttműködést lehetővé teszi.

Nankingban kikiáltották az új kínai kormányt

Az új kormány kiáltványa árulással vádolja a központi kormányt

Sanghaiból jelentik: A kínai központi kormány volt fővárosában, Nankingban vasárnap a japán hadsereg és flotta képviselőinek jelenlétében ünnepélyesen kikiáltották az új ideig-

lenes kínai kormányt. Az új kormány kiáltványai árulással vádolja a központi kormányt. Japán részről szorgalmazzák, hogy Sanghaiban is kikáltsák az új helyi kínai kormányt.

Bekerítéssel fenyegetik a vörös csapatokat a spanyol nemzetiek

Teruelnél változatlan hevességgel dühöng a harc

Saragossából jelentik: A Havas jelentése szerint a terueli harcúterén vasárnap változatlan hevességgel dühöngött a csata. A nemzetiek valamennyi kitűzött céljukat elérték s

harapófogójuk bekerítéssel fenyegeti az ellen-séget. A vörösek sok halott és hadianyag hátrahagyásával vad futásban menekülnek.

Hitler májusban ellátogat Olaszországba

A birodalmi vezér és kancellár, mint a nemzeti szocialista párt főnöke látogatja meg Mussolinit

Párizsból jelentik: A reggeli lapok feltűnő beállításban közlik a hírt, hogy Hitler május 9-én Rómába utazik és résztvesz a Római Birodalom második évfordulóján rendezendő ünnepségeken. A „Matin“ szerint Hitler mint a nemzeti szocialista párt főnöke látogatja meg Mussolinit, a fasiszta párt főnökét.

Szakadékba zuhant egy síelőkkel telt társasgépkecsi

Milanóból jelentik: A corvarai úton egy stuttgarti síelőket szállító társasgépkecsi a kamnyargós úttestről lezuhant egy hetven méteres mélységben húzódó patak medrébe. Három utas életét veszítette, három súlyosan, tizenegy könnyebben megsebesült.

Schuschnigg január 8-án érkezik Budapestre

Budapestről jelentik: A Virradat jelentése szerint Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár január 8-án érkezik Budapestre. Schmidt Guido külügyi államtitkár kíséretében, hogy résztvegyen a római paktumot aláírt államok külügyminisztereinek tanácskozásain.

Tömeges közlekedési balesetek Amerikában

Newyorkból jelentik: Szilveszterkor és új-év elsőnapján igen sok szerencsétlenség, különösen közlekedési baleset történt Amerikában. Csupán közlekedési balesetek következtében 215 ember vesztette életét. A súlyos balesetek nagyrészt az egész országot borító jégkéreg okozta. Buttlerben (Indiana állam) egy gépkocsi, melyet egy 15 éves fiú vezetett, az egyik vasúti átjárónál áttörte a sorompót. Eppen arra haladt a hullámvonat, mely a kocsit valóság-gal darabokra szaggatta. A kocsit vezetője és hat utasa — többnyire 14—15 éves fiúk és lányok — szörnyethaltak.

VILÁGHIRŰ

REGÉNYEK

Ezek azok a könyvek, amelyeket szívesen olvas minden asszony, leány és a regény hősel-vel együtt éli át életüket, boldogságukat és bánatukat.

1. Aldrich: És lámpást adott kezembe az Ur . . . . . 99 lel
2. Aldrich: Száll a fehér madár . . . . . 66 lel
3. „ Családi kör . . . . . 66 „
4. „ Ella kisasszony . . . . . 66 „
5. Lyttkens: Ne várjatok vacsorára (Egy orvosnő regénye) . . . . . 66 „
6. Br. Orczy: Az őszekuszált fonál . . . . . 66 „
7. „ Az okos Pimpernel . . . . . 66 „
8. Bottom: Orvosok . . . . . 115 „
9. Eton: Hétköznapi emberek . . . . . 86 „
10. Mayrle G.: Urihölgy állást keres . . . . . 66 „
11. J. B. Priestley: Jóbarátok . . . . . 198 „
12. Mitchell: Elfújta a szél . . . . . 264 „

Kapható könyvosztályunknál.

Pályázati hirdetés

A nagykarolyi Római Katolikus legényegylet nagykarolyi székházában levő vendéglő és lakás bérletére pályázatot hirdet 1938. április 1-re Zárt ajánlatok 1938. január 15-ig dr. Nagy Gábor egyesületi ügyésznel adandók be, ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

Kezelői állásra is adhatók be zárt ajánlatok.

A nagykarolyi Római Katolikus Legényegylet

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lel, vastag betűvel 6 lel. „Cim a kiadóban“ még további 10 lel. Alláskeresőknek 330% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lel. Első szó mindig vastag betűvel lesz szedve. — Megfelelő kötésnél kedvezmény.

Lakás

Egyszobás
modern lakás kiadó. Nagyvárad, Str. Luminelei No. 13. Gerliczy-utca folytatása.

Kiadók
egy és kétszobás lakások, villany, vízvezeték és kerttel. a Siru' Minczori villamos megállónál. Érdeklődni lehet Riha Oscar főkönyvelőnél, Nagyváradon, Városi Vasút.

Utcal
3 szoba előszobás, fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Aurel Vlaicu (v. Vámbház-u.) 31-a.

Kiadó
3 szobás magánház azonnal. Oradea, Str. Barieri 5. szám. Colonia Pogány.

Kiadó
május elsejére egy szép komfortos háromszobás lakás, magánházban, legjobb helyen. Bővebbet a Hedrich szalon nyújt. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 17.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Adás-vétel

Olcson eladó
egy jóállapotban levő mázsa és egy vasüst. Pollmann, Nagyvárad, Porumbelului (v. Galamb) utca 11. szám.

Polar korcsolya
33—36-os eladó. Tucek Nagyvárad, Bratianu (v. Szaniszló) utca 35.

Különféle

Láposy Erzsébet zenetanár
tanít hegedűt, zongorát zeneelméletet. Nagyvárad, Str. Simeon Stefan (v. Bethlen) utca 20

Kioltvasott
ujsgát és folyóiratokat kerünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

PUHA OLMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. L. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.